

ספר

שפתי גיטין

תרגום ארמי – עברי
על מסכת גיטין תלמוד בבלי

לתועלת לומדי הגמרא, למען יבינו ויורגלו בשפת הגמרא
ועינינו לכך שהקוראים בזה הספר, יגיעו בעזרת ה'
לשליטה בשפה התלמודית, וירכו בלימודם ללא צורך
בבלי עזר. ושכרנו יהיה שלם מאת ה', אמן

מאת י. אביקסים.

בסליו תשפ"ב
פעיה"ק בית שמש תובב"א

כל הזכויות הבלעדיות, ובכללן
זכות צילום והעתקה, אפילו
בשינוי לשון ובעיבוד וקיצור של
מהדורה זו או חלק ממנה, הן
בארץ והן בחוץ לארץ, שמורות
למחבר על פי דין התורה,
ולהבדיל על פי חוקי הזכויות
הבינלאומי.

להשיג אצל המחבר
טלפון: 055-6726462

מכתב ברכה
מאת הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א

ראובן אלבז

ראש ישיבת "אור החיים" ומוסדותיה
וחבר מועצת חכמי התורה

בס"ד

י' בשבט התש"פ

המלצה וברכה

הנני להמליץ עבור הבחור היקר, זך השכל והרעיון רבי יצחק א. הי"ו,

מתלמידי ישיבתנו שוקד באהלה של תורה, אשר איותה נפשו ויעש קונטרס:

"שפתי ברכות"

והוא מילון ארמי-עברי על מסכת ברכות למתחילים להקל מעליהם בתחילת

דרכם להבין חכמת רבותינו ז"ל ושפתם.

ואת הכל עשה יפה בעתו ובעטו עט סופר מהיר.

ויהי רצון שיזכה להקים את ביתו בקרוב על אדני התורה והיראה,

וימשיך לשקוד על תורתינו הקדושה ולזכות את הרבים.

החותם בברכה
ראובן אלבז

לראשם יצוה ברכות עצומות

הריני מודה רבות **לאשתי** נוות ביתי עזר כנגדי, אשר עזרה רבות בהוצאת ספר זה, ובמסירותה לכך שאלמד תורה בישוב הדעת, לה ראוי לומר "וְאַתָּה עֲלִיתָ עַל כָּלָנָה", השי"ת ייתן לה תמיד שמחה וברכה והצלחה בכל מעשה ידיה, נזכה יחד לראות את כל בנינו לימודי ה' מתוך שמחה והודיה לה'.

רבה תודתי והכרת טובתי למר **אבי** ומרת **אמי** היקרים והאהובים, אשר נטעו בי את האמונה ואת דרך התורה ועזרתם ותמיכתם עלי גברה ולא חסכו מאתי כל טוב, ה' יתברך יברכם בשמחה רבה ובריאות איתנה, יאריך ימיהם בטוב ושנותיהם בנעימים, את כל זרעם יראו אנשי תורה ואנשי שם, דשנים ורעננים יהיו להגיד כי ישר ה'.

הנני מודה **לרבותיי** הגאונים מנהיגי הדור רבני ישיבת אור החיים אשר מימיהם אנו שותים ודבריהם הם לנו דרך חיים, ובפרט לרבינו הגאון הגדול **רבי בנימין גמליאלי** שליט"א [גדול תלמידי הגאון האדיר מורינו הרב בן ציון אבא שאול זצוק"ל], על אשר מלמדינו דרך העיון הישר המקובל לנו מרבותינו הראשונים והאחרונים מדור דור, ומורה לנו הדרך הישרה שיבור לו האדם. ודבריו עושים פירות ותלמידיו רבים, מהם רבנים וראשי ישיבות. יזכהו ה' להעמיד עוד תלמידים לאלפים ולרבבות.

והריני נותן שבח והודיה לבורא עולם שזיכני לחסות תחת צל קורתו של מורינו ורבינו עטרת ראשינו הגאון הגדול מרן ראש הישיבה **רבי ראובן אלבז** שליט"א. ברוך ה' שאנו זוכים לחזות בקודש פנימה וליהנות מזיו פניו "מלך ביופיו תחזינה עיניו" ולומדים מהנהגותיו ומתורתו הישרה והמחכימה, אנו תפילה שהשי"ת יאריך ימים על ממלכתו, וירבה הצלחתו, ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח להגדיל תורה ולהאדירה.

מבוא

ראשית.

ברוך אלהינו שבראנו לכבודו, וברוב חסדו אשר גמלנו, עשה גם את שאינו זוכה כזוכה, והנה בשבח והודיה אנו שמחים להוציא לאור את הספר שפתי גיטין.

לאור הביקוש והתועלת אצל הלומדים בספר הראשון "שפתי ברכות", הדבר נתן לנו כח ומרץ להתחיל במלאכת כתיבת הספר "שפתי גיטין", בספר הושקע עמל רב וברוך ה' ראינו הרבה סייעתא דשמיא. אנו תפילה לאל חי וקים, שיהא ספר זה לתועלת הרבים, ויראו ברכה והצלחה בלימודם, ויהא רעוא קדמך דתפתח לבם באוריתך, אמן.

למי הספר נועד?

הספר נועד לכל הרוצה ללמוד גמרא בכוחות עצמו, בבהירות ובהבנת לשון הגמרא כראוי.

וכן לכל הרוצה להעשיר את הידע שלו בשפה הארמית, וכן במילים ומושגים בעברית המובאים במסכת.

טוב לדעת!

מילה שמשמעותה אינה מתיישבת בגמרא, תרגמנו אותה כמות שהיא, ובסוגריים () הסברנו היאך מתיישבת, והתועלת בכך כפולה, שע"כ ידע הלומד גם את המשמעות המילולית של המילה, מה שיעזור לו כאשר המילה תופיע שוב במקום אחר.

אמנם המילים השגורות בפי כל (כגון אלו הנזכרות הרבה בגמרא, או מילים שמשמעותן פשוטה), אותם לא תרגמנו (כל אלו נכתבו בסוף המסכת), למען ירוץ הלומד, בלימודו, ויורגל לזכור המילים הפשוטות בקלות.

ומעלה טובה בזה הספר, את המילים הקשות בעברית פרשנו בתחילת עמוד הדף, תוך הבאת מקורות וחילוקי הדעות בהרחבה, דבר הנותן בהירות בגמרא ובהבנת לשון הקודש.

איני מתהדר בנוצות לא לי, הספר "מילון ארמי עברי" [לרב עזרא ציון מלמד] היה לי למראה עיניים (כמובן באופן המותר, שאינו גזל זכויות, ע"פ שאלת מורי הוראה דיינים), וכמובן נעזרנו בדברי הראשונים והאחרונים, ובעיקר ברש"י ובספר הערוך, ורובו ככולו של הספר, מיסודם של רבותינו הראשונים והאחרונים בתנ"ך ובש"ס אשר ליקטנו בחסד ה' עלינו.

יצחק. א'.

שפירתי גיטין

גיטין דף ב.

מסכת גיטין

ביאור המילים על סדר הדף

פרק ראשון המביא גט

דף ב.

גמ

שטר (ספר כריתות מתרגם גט

פטורין)¹

סתם גט הוא גט אשה² ונאמרו בזה כמה טעמים:

א. אבן אחת בכרכי הים וגטא שמה ומגרשת כל חברותיה³.

ב. מלשון שבר (כדאיתא בירושלמי עכברים דגייטי פירוש ששוכרים, כך הגט שובר וכורת בין האיש לאשה)⁴

ג. איש ואשה שכינה ביניהם (סוטה יז.)
י' באיש וה' באשה ונודע כי בי' יש ג'
עיינין ובה' ט' וזהו ג"ט שמסתלק
שכינה מביניהם ע"י ג"ט⁵ (הגהות ר' אייזיק חבר)

1. תוס' יום טוב.

2. תוס' (ב. ד"ה המביא).

3. שלטי הגבורים במדרכי.

4. לבוש א"ה סימן קכ"ד סעיף י"א.

5. דבריו עמוקים ואיני מבין בח"נ, אבל פשט הדברים שבחכמת הנסתר כותבים אות י' בצורת ג' עיניי
ואות ה' בצורת ט' עיניי, לפיכך כשנותן לה את הגט הוא רומז שמוציא את ה- י' ה' מביניהם.

שפירני גיטין

גיטין דף ב:

ליבעי	יהא צריך, יצריך
מיד דהוה א-	בדומה ל-
איתחזק	הוחזק
ספרי דדייני	סופרי הדיינים
מינמר נמורי	למדים
אצרוך	הצריכו

דף ג.

עיגונא	עיגון
מצרכת	אתה מצריך
מידק דייק	מדקדק
לאורועי נפשיה	לרועע (לקלקל) עצמו
ליבעי	יהא צריך, יצריך
מיד דהוה	בדומה ל-
איתחזק	הוחזק
אצרוך	הצריכו

ד. בכל התנ"ך אותיות ג' ט' אינן מחוברות⁶ (הקשה הגר"ח קניבסקי שליט"א הרי גם ג'-ק', ד'-ט', ד'-ץ', ס'-ץ', אינן מחוברות ותירץ ש-ג' ט' הוא הצמד הראשון בסדר הא' - ב')⁷

ה. כאשר שנים מתחתנים הם ביחד, ביחד זה אותיות ב'-ד' ח'-י', האות המפרידה בין ב'-ד' היא ג' והאות המפרידה בין ח'-י' היא ט' נמצא כשרוצים לפרק את הביחד נותנים גט⁸.

הגמוניא פקידות⁹.

הגמון: מקורו בישעיה (ט', י"ג) ע"ש במפרשים, וכן באסתר (ח', ז') בתרגום השני. ומבואר (ע"ז י"א). שישנן מיני שררה זה למעלה מזה והגמון אחד מתחת למלך. ו"הגמוניא" ר"ל מדינה אשר תחת ממשל ההגמון¹⁰.

דף ב:

אתיוהו הביאוהו

6. הגר"א.

7. ומתוק האור (דברים חלק ב' עמ' תע"ד).

8. שם.

9. רמב"ם.

10. מוסף הערוך.

שפירתי גיטין

גיטין דף ד.

ליתני	ישנה	מישבח שכיחי	מצוא מצויים
מפשת	תאריך, תרבה		
למיגזייה	לחתכו (לקצרו)		
נאיז	חותך (מקצרו)		
ניתני	נשנה (במשנה)	גמירי	למדים, מלומדים
בעינן	אנו צריכים	שכיחי	מצויים
לאיחלופי	להתחלף	אמו	כלום?, משום
מהימנא	נאמנת	בתראי	אחרונים
אמו	כלום?, משום	בהדיא	בפירוש
מהימני	נאמנים	דיעבד	שנעשה

ואיכא דמותיב לה הכי

ויש שהקשו כך

ליתני ישנה (במשנה)

מישבח שכיחי מצוא מצויים

תינח תהא נוחה (מקובל תירוצ זה)

קביעי קבועים

אתיהא הביאוהו

והוינן בה והקשינו בה

דף ד.

מתנינן לה	לומדים אותה
מיבעי ליה	היה לו לומר
לא מוקמינן לה	לא העמדנו אותה
מהדרין	אנו מחזרים
לדידי חזי לי	אני ראיתי
ההוא אתרא	אותו מקום
גמירי	למדים, מלומדים
שכיחי	מצויים
מנמר גמירי	למוד למדים

דף ה.

בר איתויי גימא כש להביא גט

שפירתי גיטין

גיטין דף ה:

לא שביחא	אינו מצוי	כאפי	בפני
אמור	אמרו	בעינן	אנו צריכים
מינקט נקיט	תפוס תופס	זמנין	פעמים
ערעורי קא מערער	(ל)ערער מערער	מייתא	מביאה
מהימני	נאמנים	איתתא	אישה
מייתו	מביאים	סמכי עלה	סומכים עליה
לפקא	יוציאנה	מידע ידעי	ידוע יודעים
		לאתויי גיטא	להביא גט
		אעביד	אעשה
		פלגא	חצי
		איכתב	נכתב
דף ה:			
שיטה	שורה ¹¹		
○○○○○			
ניקום	נעמוד		
תסתים	תסתים (תתברר)		
אייתי	הביא	קולמוסא	קולמוס ¹²
צריכנא	אני צריך	מגילתא	מגילה (הקלף)
לא צריכת	אינך צריך	חוי ליה	רואה אותו
בהדיה	עמו, אתו	מיבעיא	צריך לומר?
חשיב ליה	החשיבו	נפסליניה	נפסול אותו

דף ו.

11. מקור המילה [ישעיה ל, ח] "ועל ספר חקה" תרגום יונתן "ועל שיטין דספר רשום".

12. "עט סופר" מתרגם "קולמוס ספרא" (תהלים מה, ב).

שבברני גיטין

גיטין דף ו: :

[illegible]

שפירתי גיטין

גיטין דף ז.

לחיי	לחיים (כלומר אני מסכים)	בי חיבי	כדי
גמרא	תלמוד, קבלה (מסורת)	ליקבלו מיניה	יקבלו ממנו
שמיע ליה	שמע	שמיעא לי	שמעתי
אסכים	הסכים	קיימתי	קימתי
מריה	אדוניו	מנו	מי הוא
אשכחיה	מָצָאוּ	מאי ניהו	מהו
עבד	עושה	מצערי לי טובא	מצערים אותי מאוד
עסיק	עוסק	לא מצינא	איני יכול
מאיסותא	מאיסות	איקום בהו	אעמוד בהם (אחזיק מעמד)
סכנתא	סכנה	זמרא	זָמַר
אידי ואידי	זה וזה	לישלח	ישלח
פשיעותא	פשיעה, עצלות, רשלנות	מנא	כלי
		פומא	פה
		שרי	מותר
		מתוותא	ערים
אירוס	כלי זמר (תוף מרים)	חשיב	חישב (מונה)
פולמוס	צבא מלחמה	אמנו	כלום?, משום
קולר	סוגר הנתון בצוור השבויים והחייבים	לא ידענא	איני יודע
		מבי ארגיזא	מבית (ממקום) ארגיזא
		כלילא	עטרה (לענוד בראשי חתנים)
למימרינהו בניחותא	לאמרם בנחת	אדהכי	עד כה, בינתיים

דף ז.

שפירתי גיטין

גיטין דף ז:

לאפנויי	להפנות (לעשות צרכיו)	נסין	איים (שבנים)
אשכחינהו	מצאם		⊖⊖⊖⊖
חסדאין מילך	חסודים (נאים) דברין	כי ארעא	כקרקע
אשכחיה	מצאו	סמיכתא	סמיכה, עבה
גדיל	עושה, קולע	עבדי	עושים
גברי	אנשים	מיבעי ליה	נצרכו לו
נשי	נשים	לא צריכי	אינם צריכים
זימנין	פעמים, פעם אחרת	תניתוה	שניתם אותה במשנה
	דף ז:	מרחקא טובא	רחוקה הרבה / מאוד
נוששת	נוגעת	דף ח:	
	⊖⊖⊖⊖	פרוארי (ירושלים)	רש"י: פלכים ¹³ . הערוך: מלשון מגרש ¹⁴ (ע"פ התרגום)
למימרא	לאמרה (= זאת אומרת)	מגדל	ארון
קיימא	עומדת	שידה	מין ארגז מעץ
	דף ח.		⊖⊖⊖⊖
טורי אמנון	הר ההר		

13. ופירושו מלכות, ולפ"ז כוונתו - ממשלת ירושלים (ע"פ חת"ס ע"ש).

14. "מגרש" פירושו - בניינים הסמוכים לעיר, מחוץ לחומה, וכאילו נגרשו ממנה (מצ"צ יהושע י"ד, ד').

שפירתי גיטין

גיטין דף ט.

ליקני	יקנה	אחזוק	החזיקו
מידי דהוה	בדומה ל-	מאי איריא	מה תפיסה (מדוע נקט)
פלגנין דיבורא	מחלקים דיבור		

דף י:

רווחא	רווח
שבק	הניח
קשיש	זקן, גדול בשנים
תנינא	שנינו
מיפלג פליג	חולק
פסיק	פוסק
מרעו נפשיהו	מרועעים עצמם
כתבין	כותבים
חספא	חרס

דף יא:

חיכי דמי	כיצד
אדתני	עד ששונה
לפלוג ולתני בדירה	
יחלק (בדין) וישנה בה	

דף ט:

חזית	ראית
בר איתויי גימא	כשר להביא גט

דף ט:

ערכאות	בתי דין
⊖⊖⊖⊖	
דבר	זכר
ליתיה	איננו
איתיה	ישנו

דף י:

ליתא	אינה
איתא	ישנה

שפירתי גיטין

גיטין דף יא:

דף יא:

מתוויים	שביחי	באנו	אתאן
מסקי בשמתייהו	מעלים (קוראים בשמותם)	יגזור	ליגזור
שמהתא אחריני	שמות אחרים	משום, כלום?	אטו
כי מתניתא	כמו הברייטא	שם	שמא
אדהכי	עד כה, בינתיים	מתחלף	מחליף
איתער בהו	התעורר בהם	מקום	אתרא
דרדקי	קטנים, תינוקות	להכשיר	לאכשורי
		כנופיאתא דארמאי	

כנוס / קיבוץ / אסיפה של
ארמאים

דף יב:

מתוך	מינו	פרסי	פרסאה
מפקיר	מפקר	מסרו לו	מסריה ניהליה
לנכסיו	לנכסיה	בפני עדים	באפי סחדי
ראוי	חזי	אנו מגבים בו	מגביבנן ביה
זוכה	זכי	בני חורין	בני חרי
לעצמו	לנפשיה	לקרוא	למיקרא
עושה	עבד	אני רוצה	בעינא
נצרך לו	מיבעי ליה	עבדן בעפצים	אפיצן
כמוה	כוותה	מחזיר	מחזר
		משועבדים	משעבדי

שפירתי גיטין

גיטין דף יב:

גבי	אצל, ב-	בי חיבי	כדי
ספקה	הספיקה	לשבח	ישביח
ספיק	מספיק	קדיש ליה	קדשו
נהום כרסיה	לחם (להשביע) כרסו	פלח	עובד, עושה מלאכה
לא שויא	אינו שווה	הך	הלז, אותו, ההוא
מריה	אדוניו, רבו	שפיר	יפה
מרתיה	אדונתו, גבירתו	ניפלחיה	יעבוד לו
מיתבעי	מתבקש (נצרך)	מיבעי ליה	היה צריך לומר
לישקול מיניה	יקח ממנו	דידיה	שלו
חיותא	חיות (פרנסת מזונות)	איתסויי ביה	(ל)הרפא בו
שפי	יותר, נוסף, מרובה	עבדו	עשו
מאי למימרא	מה (צורך) לאמרה	סמא חריפא	סם (תרופה) חריף
בי חיבי	כדי	אתסי	נרפא
חזו לי	יראוני	מהדר	מחזיר
אינשי	בני אדם	וכי תימרו	ואם תאמרו
בני חרי	בני חורין	זריק	זורק
רחומי מרחם	(ל)רחם מרחם	שביק	מניח
		עריק	בורח

דף יב:

דף יג:

סגי לך	גִּיף, הספיק לך	שפיר	יפה
תיסגי לך	יהא גִּיף		

שפירתי גיטין

גיטין דף יג:

מסעבד עצמו	משעבד נפשיה	מחזירים, משיבים	מהדרי
כפתי ושקלי לאלתר		נוטל, לוקח	שקיל
כופתים (קושרים) ולוקחים מיד		ישנו	איתיה
עשאום	שוינהו	תהא נוחה (מובן הדבר)	תינח
אפוטרופסית	אפיטרופיא	גדולה מזו, להיפך	אדרבה
	קבא דמוריקא	זולה	זילא
קב (מדת נפח השוה ל-24 ביצים)		פרוצה	פריצה
של כרכום		מה תפיסה (מה ראה לומר)	מאי איריא
יש לי אצלך	אית לי גבך	דף יג: לא מיתוקמא מתניתין משנתינו אינה מעמדת (אי אפשר לפרש את משנתינו לפי פירוש זה)	
תנהו	יהביה		
בפניו	באפיה		
אחזור	הדרנא		
יכול	מצי		
פעם אחת	חדא זימנא	מילתיה	שעבדנא
יהא צריך	ליבעי	דברו	לדירך
ההם, אותם	הנהו	אני משועבד	
גננים (בעלי גינות)	גינאי	לך	
עשו חשבון	עביד חושבנא	דף יד: משתניא	
זה עם זה, ביחד, כאחד	בחדרי הדדי		
נשאר	פש		
מטבעות	איסתר	משפחה	

שפירתי גיטין

גיטין דף יד:

גבי	אצל, ב-	ניקני	נקנה
יהבינהו	תן אותם	אישתמיט	השתמט
ניחליה	לו	לגביה	אצלו
מרי ארעא	בעל הקרקע	שפיר	יפה
[הג' חב"ח] במסקא	במס	עבדת	עשית
באפי	בפני	שוית נפשך	עשית עצמך
עבד	עשה	איספקא	כלי, גביע, צלוחית, צנצנת

דף יד:

מידי	משהו, כלום, דבר	אצלו	גביה
איעבד	אעשה	ממך	מינך
אמו	כלום?, משום	אני נותן, אתן	יהבינא
גבאי	אצלי	מתוך	מינו
אשרתא דסרבלי	סרבליים בהקפה, חבילה של בגדים	אחרתא	החזירו אותו
בהדי דאתית	עם בואך	ניחלן	לנו
אייתינהו	הביאם	מצערו	מצערים
ניחלי	לי	חזי	ךא
		עבד	עושה

שפירתי גיטין

גיטין דף טז.

מב רמו ליה	הרבה הַכוהו, טוב (ש)הַכוהו	דף טז.
לגביה	אצלו	כבינתי [=כבינה שלי] סיכה ¹⁵ , רדיד ¹⁶ , צעיף ¹⁷
מיסתייה	דיו	—●●●●—
סייען	סִיעָנִי	מיהו
תיעבד	תַעֲשֶׂה	אבל
בריש	בראש	שודא / הטלה (כראות עיני השליח)
שפיר	יפה	תשאל לך
עבדת	עשית	תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)
איתיה	ישנו	מזמיר
ליתיה	איננו	שגה
מיהו	אבל	תני
מספקא להו	מסופקים	חדא זימנא
שודא	שוחד / הטלה (כראות עיני השליח)	הי
		מירי
		משהו, כלום, דבר

15. רש"י.

16. ערוך. והיינו תכשיט מה מרודד ודק (מצ"צ ישעיה ג', כ"ג).

17. תוס' (בב"ב קנו:), וראב"ע (שיר השירים ה', ד').

שפירתי גיטין

גיטין דף טז:

תנין	תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)	שקלה	נְטָלָה (לקח אותה)
מכשירי	מכשירים	שרנא	נר
אתיא	יבואו	מולך	צֶלַךְ
לאיחלופי	להחליף	מולא	צל
בעינן	אנו צריכים	למימרא	לאמרה (= זאת אומרת)
ליפלוג	יחלוק	ארומאי	רומאים
חלש	חלה	מעלו מפרסאי	טובים מהפרסיים
עול	נכנסו	מקמי	מלפני
לגביה	אצלו	ניתו	באו
לשיוולי ביה	לבקרו (חולה)	זמנין	פעם אחרת, פעמים
מהימני	נאמנים	אשכחיה	מצאו
אדהבי	עד כה, בינתיים	מכשירי	מכשירים

דף טז:

דף יז:

לא שכיחא	אינו מצוי
אליבא	לדעת
לא קאמינא	איני אומר
שמעינן להו	שמענו מהם
איפוך	הפוך
אהנו	הועילו

דף יז:

חברא, חברי	שם אומה
שבוע	מספר השמיטה שביובל
שבת	השבוע שבחודש

שפירתי גיטין

גיטין דף יח.

אדם	אינש	תתכו	גוייה
פורענות	פורענותא	שלו	דידיה
לעצמו	לנפשיה	נתנו לה	יהביה ניהלה
נכתבים	מיכתבי	רמאים	רמאי
הגיעו, מגיעים	ממו	שאחריו	דבתריה
ההם, אותם	הנהו	מבוקר	מצפרא
עשו, עושים	עבדי	מערב	מפניא
כתובתו	כתובתיה	הועיל	אהני
נכתבה	איכתוב		
נחתמה	איחתום		
משהו, כלום, דבר	מידי	דף יח.	
מיד	לאלתר		

דף יח:

מי טריא מי גשמים² (מיטריא = מטר),
 מים ששורים בו פרי הדומה לעפצים³,
 טריא = תמרה אדומה שלא בשלה כל
 צרכה⁴.

משליש מפקיד ביד אדם הנאמן
 עליו

אותביה הושיבו
 בכיסתיה בתיק שלו, בכיסו
 מפייסא מפייס אותה, יפייסנה
 תיפיים תתפייס

2. רש"י.

3. לשון אחר ברש"י.

4. ערוך השלם ערך טריא.

שפירתי גיטין

גיטין דף יט.

הורה	אורי	עפצים	אפצא
מוכר שוורים	תוראה	ישנה	איתא
עשה מעשה	עבד עובדא	כיצד	חיבי דמי
הלקהו	נגדיה	חתמו	חתום
		ההם, אותם	אינך
		להתחלף	לאיחלופי

דף יט:

זכר	דבר
עשה מעשה	עבד עובדא
הלקהו	נגדיה
פרש אותה	תרנמא
קורא	קרי
אינך צריך	לא צריכת
אדוניך	מרא
קוראים	קרו
סופרי הדיינים	ספרי דייני
אימה	אימתא
אחרים	אחריני
שטר פרסי	שמרא פרסאה
עשוי	עביד

דף יט.

דיו (שחור של ס"מ)	דיוטא
סם (צבע צהוב)	סמא
סקרא (צבע אדום)	סקרתא
קומוס (שרף)	קומא
	חרתא דאושכפי
קרת (צבע שחור) של רצענים (סנדלרים)	
לרבות	לאתויי
עפצים	אפצא
אבר, עופרת	אברא
עפוז (מעובד בעפצים)	אפיין

שפתני גיטין

גיטין דף ב.

מקרי	מקריא	חלופי חלפיה	להחליף החליפו
מגבי	מגבה (גורם לגבייה)	דביתהו	אישתו
משעבדי	(נכסים) משועבדים	ביני דני	בין חביות
חתימי עליה	חתומים עליו	אשתבח מזוזתא	נמצאה מזוזה
סהדי	עדים	מדהא הואי	מ(אחר) שזאת היתה
מגבינן	אנו מגבים	שקלוה	נטלוהו
למיקרי	לקרוא	על	נכנס
אפיצן	עפוצות	שקל	נטל
מהדר	מחזיר	ליחוש	יחשוש
תנינא	שנינו		
מיא דנרא	מי (קליפת) רימון		
פליט	פולט		
למיקרייה	לקרותו	אנדוכתרי	תכשיט צמר (שרוקמים ⁵ עליו)
קרייה	קראוהו	מבלא	לוח עץ
מי מצי אמר	וכי יכול לומר	פנקם	חוברת רישום חשבונות ⁶
עייליה	הכניסו		(דפים משוחים בשעווה וחורטים עליהם בעט ברזל)
בי ידיה	בית ידו, חיקו		
אפקיה	הוציאו		

דף ב.

אנדוכתרי	תכשיט צמר (שרוקמים ⁵ עליו)
מבלא	לוח עץ
פנקם	חוברת רישום חשבונות ⁶
	(דפים משוחים בשעווה וחורטים עליהם בעט ברזל)

5. רקימה: הוא מעשה מחט (שמעביר המחט מצד לצד). אריגה: התפירה נראת רק מצד אחד. ע"פ רש"י (שמות כו, א).
6. רש"י, תוס' ר"ד.

שפירתי גיטין

גיטין דף ב:

מבפנים	מנואי	אני רוצה, אני מבקש	בעינא
מבחוץ	מאבראי	יחשוש	ליחוש
אורירא דמגילתא	אורירא של מגילה (קלף)	הקדים	אקדים
תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)	תיקו	נתן	יהב
ותיצא לו (והלא יש ללמוד)	ותיפוק ליה	סופר	ספרא
להקנות הקנה	אקנויי אקני	אני יכול	יבילנא
מעצמו	מנפשיה	לפוסלם	למיפסלינהו
נכנס	עייל	להקנות הקנו	אקנויי אקנו
השתא דאתית להבי		משהו, כלום, דבר	מיד
עכשיו שהגעת לכך (שתרצת כך)		משם (מארץ ישראל)	מתם
תקששה (תהא קשה)	תיקשי	אנו שונים	תנינא
להקנות הקנתה אותה	אקנויי אקניתא	ראוי להצטרף	חזי לאצטרופי
		לאמרה (= זאת אומרת)	למימרא
		חקיקה, חריטה	רושמא
		חרוץ חורץ (עושה חריץ)	מיחרין חריין

דף כא.

להקנות	לאקנויי
נגזור, יגזור	ליגזר
כלום?, משום	אטו
מאחר ש-, מכיוון ש-	מכדי
נתרבה	איתרבי

דף כ:

לוח	טם
	—●●●—
אני רוצה, אני מבקש	בעינא

שפירתי גיטין

גיטין דף כא:

לה	ניחלה	ישנה	איתא
		אינה	ליתא
		אנו מוצאים	אשכחן
דף כב.		דף כא:	
נוטל, לוקח	שקיל	עור ⁷ שלא עובד כראוי	דיפתרא
לה	ניחלה	עשבים דבוקים יחד	נייר
השרישו	אשרוש	גילוי (החלק העיקרי המגלה על פרטי הגט)	תורף
עדין	אבתי	⊙⊙⊙⊙	
סלע קשה	צונמא	לקטוע אותו	למקצייה
חוזרים ומתערבים	חררי ערבי	יקצצנו	ליקצייה
לבדו	לחוריה	יתננו לה	ליתביה לה
מלוח	מליח	עושים	עבדי
קמוץ (נשרה בקמח ומים)	קמיח	נצרך להם	מיבעי להו
עפוז (מעובד בעפצים)	אפיץ	הקיש, הקש	אקיש
כרביעית של רביעית	כי ריבעא דריבעא	נוטל, לוקח	שקיל
דף כב:		נותן אותו	יהיב ליה
זייפה אותו	זייפתיה		
ישנה	איתא		

7. דיפתרא היינו עור בלשון יוונית (תפארת ישראל).

שפירתי גיטין

גיטין דף כג.

ישנם	איתנהו	זכור זוכרים	מידבר דבירי
עצמם	נפשיהו	דף כג.	
שלה	דידה		
נאמנת	מהימנא		
להיפך, גדולה מזו	אדרבה	לדעת עצמו	לדעתיה דנפשיה
לקלקול מכוונת	לקלקולא קא מיכוונא	עשה	עבר
דף כד.		לאו מילתא היא דאמרי	
		לא כלום הוא (מה)	
		שאמרתי.	
מדוקדקת	דיקא	עושה	עביר
אמצעית	מציעתא	(על לב) לְדַעַת	אליבא
מגיע	ממי	אין הדבר נוהג בו	לאו בר היתירא
נתגרשה	איגרשה	יכול	מצי
מגיעה	ממיא	על ידי, בשביל	איירי
תגיעי	ממית	מדוקדקת	דיקא
הניחי אותו	אתנחיה	דף כג:	
קְחִיָּהּ (קחי אותו)	שקליה		
תהיי	הוי		
עשי	שוי	ילחש באזנך	לחשך
אמרי	אימר	⊖⊖⊖⊖⊖	
עושה	משוי	איננו	ליתיה
יתנוהו לך	ליתבוה ניהליך	ישנו	איתיה

שפירתי גיטין

גיטין דף בד:

פרק שלישי - כל הגט

דף בד:		אודא	הולך
לבלר	סופר ¹	ליהדר	יחזור, יחזיר, ישיב
—●●●●—		תניתוה	שניתם אותה
		ברי	בְּנִי
דיקא	מדוקדקת	דיקא	מדוקדקת
דירה	שלו	אמנינהו	המָנָה אותם
האיך	הלה, אותו, ההוא	מיתמנו	נמנים (על קרבן)
מצי	יכול	פשיט	פושט
אזרא	הולך	והדר	ואחר כך
		מותיב	משיב (מקשה)
דף כה:		דף כז:	
אנפיליא	נעל בד העולה עד לברך ²	דף כז:	
—●●●●—		הך	הלזו, אותה, ההיא

1. סופר: בקי בהלכות גיטין. לבלר: אינו כן, אלא רק בקי במלאכה. (תפארת יעקב).
2. ע"פ לעזי רש"י.

שפירתי גיטין

גיטין דף כו:

ללכת	למיזל	ראשונה	קמייטא
מצא	אשכח	להעמידה	לאוקמה
סופר	ספרא	התירו	שרו
מניח	שביק	כלום ?, משום	אמו
פוסק ושונה (כדבר מוחלט ובכל צורה שתהיה)	פסיק ותני		
שמעתי	שמעית	דף כו:	
איני יודע	לא ידענא	(על לב) לדעת	אליבא
הוא	ניהו	עמו	בהדיה
שמעתי	שמעיתא	יכתוב	לכתוב
קורא	קרי	פעמים, פעם אחרת	זמנין
	מוכינא דחכימי	עמה	בהדה
מאושר שבחכמים ³ ,		כעס, כועס, רותח	רתח
מופלא בחכמה ⁴ ,		זורק אותו לה	זריק ליה ניהלה
מוטב שבחכמים ⁵ (והלכה כמותו)		מושיב, מניח	מותיב
אשרת הדיינים ⁶	אשרתא דדייני		

3. רש"י.

4. ספר יוחסין. ערך ר' אלעזר בן שמוע, בשם רב צמח.

5. רבינו גרשום (כריתות יג, ב).

6. חתימות הדיינים לאשר, שחתימות העדים שבשטר אינן מזויפות.

שפירתי גיטין

גיטין דף כז.

מעשה	עוברא	נכתבת	מיכתבה
בית פשתן	בי כתנא	מקמי דליסהדי סהדי	
כשמועתו (ההלכה שבפיו)	בשמעתיה	לפני שיעידו עדים	
מקום	דוכתא	נראה כשקר	מיחזי כשיקרא
מְשָׁרָה פשתן	תרו כיתנא	אינה	ליתא
מצויות שיירות	שביחן שיירתא		
מוכרים	מזבני		
מטיל (שתי משניות סותרות)	רמי		
מתרץ	משני		

דף כז.

הגמ' תבאר לקמן (כח.)	דלוסקמא
הגמ' תבאר לקמן (כח.)	חפיסה

דף כז:

מכל מקום	מיהת	נמצא	אישתבח
מתרץ	משני	עיר	מתא
יחזור, יחזיר, ישיב	ליהדר	צא	פוק
חלוקה (על דברי)	פליגא ד-	עין, התבונן	עיין
אלימא ליה לאקשוויי		ערב	אורתא
חזקה (עדיפה) לו להקשות		ממך	מינך
מה (צורך) לאמרה	מאי למימרא	דיק	דק
יחשוש	ליחוש	מצא	אשבח
נזדמן, ארע	איתרמי	פושט	פשיט
		עשה	עבד

שפירתי גיטין

גיטין דף כח.

דף כח:

דסקרתא שם עירו
לידון להיות נידון (בדיני נפשות)
קומנמריסין ממונים להרוג

ערביך ערבא צריך

ערבך צריך ערב (אין לסמוך
על הערב שאתה מציע)

בעינא זמנין
ליעול יכניס, יכנס
גמיר ליה דינא לקטלא
נגמר דינו למיתה

מיקטל קטלי ליה הרוג הורגים אותו
בי שקלי כאשר לוקחים
מקמי לפני
לחתום יחתום
פורסי שמנג כתב חקירה⁷ (פסק הדין),
שופט עליון⁸

בגיוה אהרורה
החזירוהו
לו
איני יודע
צורבא מרבנן חריף בחכמים
(תלמיד חכם צעיר)
אינש אדם

דף כח.

חמת שק עור קטן
אפכי לחו מחולף להם
טליקא דסבי תרמיל של זקנים
איפליג הפליג (בגילו)
רמי הטיל (משניות סותרות)
רמית אתה מטיל

7. והוא מלשון פרסי [פסישמנג] (רש"י).

8. רבינו חננאל (הובא בתוס וברשבא).

שפירני גיטין

גיטין דף כט.

ואחר כך	והדר	לאחר שנחתם	לבתר דמיחתם
לקחה, לוקחת	שקלה	אצל, ב-	גבי
גט כשר	גיטא מעליא	(ל)האמין מאמינים	הימוני מהימני
		שייכים, קשורים	שייכי
		עבדי לאחזוקי שיקרייהו	
		עשויים להחזיק שקרם	

דף כט:

טול הימנה	שקול מינה
תן	הב
נטל, לקח	שקל
עושה	משוי
תשאֵל לכם	תיבעי לכו
אין אני מסופקים	לא מבעיא לן
משנה, לומד	מתני
(בימי) קטנותו	קטנותא
	מידי מששא אית ביהו
וכי יש ממש בהם	
ישנו	איתיה
ינשם	איתנהו
איננו	ליתיה
אינם	ליתנהו
שלח	שדר
אישתו	דביתהו

דף כט.

לקטלא	ליהרג, למיתה
קטלי ליה	הורגים אותו
זכותא	זכות
מקמי דליגמר דינא	לפני שיגמר הדין
גבי	אצל, ב-
הימוני מהימני	(ל)האמין מאמינין
עבדי לאחזוקי שקרייהו	עשויים להחזיק שקרם
היכי דמי	כיצד
מימסרן	נמסרות
זימנין	פעמים, פעם אחרת
נפקה לאפיה	יצאה לפניו (לקראתו)
יהבה	נתנה

שפּרטי גיטין

גיטין דף ל.

לא ידענא לה	איני יודע (מכיר) אותה	ליחוש	יחשוש
יהביה	תן אותו	הוינן בה	הקשינו בה
ליזיל וליתביה ניהלה	ילך ויתנו לה	אבא מרי	אבי מורי
אשכח	מצא	איכסף	נתבייש
אשכחיה	מצאו	איגלאי מילתא	נודע הדבר
נפחא	נפח	הואי	הייתה
גביהו	אצלם		
מילך	דברך		
קמי דידן	בפנינו		
ייתי	יבוא		
ניתביניה	אנו נתן אותו	מתם	עושים
ליזיל וליתביניה	ילך ויתנו	לא אתינא	משם (מארץ ישראל)
איכסופו	נתביישו	תלתין	לא אבוא
קפחינהו	קפחם	ליהוי	שלשים
סמוכי	סמוכים	פסקיה	יהא
תיתביה	תתנו	מברא	הפסיקו
תלתין יומין	שלשים ימים	חזו דאתאי	גשר, מעבורת ⁹
אתנים	נאנס	לא שמיה מתיא	ראו שבאתי
בגו	בתוך	פייסנא	אין שמו ביאה
משוינן	נעשה	פייסה	אפייס
מצי	יכול	איפייסא	פייס אותה
			נתפייסה

דף ל.

9. סירה העוברת ברחבו של נהר משפתו אל שפתו.

שפירני גיטין

גיטין דף ל:

האמן ¹⁴	תאשר	תרקבא דדינרי
עשו	עבוד	תרקב (שלשה קבין ¹⁰) של דינרים
בני אדם	אינשי	מירי כלום, משהו, דבר
התעשר	איתעשר	למיתב לתת
יורשים	ירתי	יחידאה (דעת) יחיד
חלקת (אדמה)	קמינא	לא מוקמינן אין אנו מעמידים
כלום?, משום	אמו	לא קרינא אין אנו קוראים
רשעים	רשיעי	אקון הקנו (ר"ל - עלו בקנה השבולת)
נוטלים	שקלי	אקנתא הקנאה (ר"ל - צמיחת קנה השבולת)
עושים אותו	משוו ליה	
קצוץ, קצוב	קיין	
(ל)תקן תקנו	תקוני תקניה	
		דף ל:
		בור מידת נפח של 10 איפות ¹¹
		קרדום ¹² כלי בעל שני ראשים אחד רחב ואחד צר ¹³ (מלא קרדום הכוונה - כמות גדולה)
	אומד	
	באומדן (משער הכמות בדעתו)	
		דף לא:

10. בלשון יון.

11. שהם 30 סאין שהם 180 קבין שהם 720 לוגין שהם 4320 ביצים.

12. בד"כ משמש לחטוב עצים ולפעמים לחפירה (כמו באבות - ד, ה).

13. הגמ' (ביצה לא:) קורא נקבות לראש הרחב וזכרות לראש הצר.

14. הערוך (ערך אשר).

שפירתי גיטין

גיטין דף לא:

בוסר ¹⁵	תחילת צמיחת הפרי	תימן	דרום
סמדר	כשהפרח נופל והענבים ניכרים ¹⁶	תלמים	שורות של חרישה באדמה (ותלמים בים היינו גלים גבוהים)
פרקים	זמנים	שפיר	יפה (מובן)
קידום	רוח קדים (רוח מזרחית)	מיבעי ליה	היה לו לומר
		למאי הלכתא	לאיזו הלכה
		פירקיה	זמן
ישסה	ענין ביזה ושלל (מצוד"צ)	חליף ואזיל	עובר והולך
עצרת	חג שבועות	ניקום	נעמוד
פרום הפסח	ר"ח ניסן	בר אוריין	בן תורה
	(פרוסה - משמע דבר הפרוס ל-ב' חלקים שהוא מחצית החודש שלפני פסח)	מקמי	לפני
		פלגא	בעל מחלוקת
רוח קדים	רוח מזרחית ¹⁷	אדהבי	בינתיים, עד כה

15. תר"י (שמות- ט, לא) "והשערה אביב" - וסרתא הוות בסירין (ערוך). ו"אביב" מלשון עֲדָנוּ כָּאָבו (איוב- ח, יג) בלחוחו ובפריו (רש"י שם). ושיעורו - לפי רש"י כפול הלבן, ולפי תוס' (ברכות לו: ד"ה שיעורו) פחות מפול הלבן.

16. רש"י (שיר השירים - ז, יג)

17. קדים משורש קדם, וכמו (בראשית יב, ח) "מקדם לבית אל", ממזרח לבית אל (רש"י). וכן (דברים ב, כו) "ממדבר קדמות", ממדבר שבמזרח (חזקוני).

שפירתי גיטין

גיטין דף לב.

לגביהו	אצלם	תוס' , השידה מנשבת (רש"י)
עסקיתו	אתם עוסקים	עדי
גוהרקא	אפריון ¹⁸ , שידה (לשאת בה בן אדם)	סורא
פריס	פְּרוּשׁ	דייקן
סרבלא דברתי	טלית (בצבע) כרתי ¹⁹	
לגביה	אצלו	
מאינשי	מאנשי	
לא צריכנא	איני צריך	
ברחזא	כשראה	
גלי לדרעיה	גילה זרועו	
שריא נשיב	רוח מזרחית נושב (עיין	
		שופתא בקופינא דמרא
		קת בקוף הָמָר (ידית בחור המעדר)
		סיכתא בדפנא
		קניא בבופתא
		לא אלימא

דף לב.

18. כיסא כבוד (שהש"ר ג, ט). מְטָה שנושאין בה הכלות (מצ"צ שיר השירים שם).
19. עיין סוכה לא: תד"ה "הירוק ככרתי", שמביאים כמה פירושים: א. (ויר"ד בלע"ז) ירוק [כעשבים] (וכן כתב רמב"ם במשניות ברכות א, ב, והערוך בגמ' ט: ערך כרת). ב. (אירנד"א בלע"ז) תכלת [כרקיע]. ג. (יאל"ה בלע"ז) צהוב [כחלמון של ביצה]. עוד בחולין מז: תוס' ד"ה אלא ירוקה פירשו (אירנדי"ש בלע"ז) צבע שמראהו בין כחול לסגול.

שפירתי גיטין

גיטין דף לב:

פרק רביעי - השולח

לכמליה	יבטלנה	עיברא דדשא	ברייח הדלת
לדירה	לה, אותה	מיבעיא ליה	הסתפק
מחרר	מחזור	תיקו	תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)
איגלאי מילתא	נודע הדבר	במתניתא	בבריייתא
בטולי כמליה	בטל בטלו	איני	כך היא?
למימרא	לאמרה (= זאת אומרת)	חכי השתא	כך עכשיו? (וכי אפשר לדמות?)
לכמיל	בטל (יהא בטל)	נחי	יהי (נניח)
		במיל	ביטל
		קרי לחו	נקראים

דף לב:

לכמיל	בטל (יהא בטל)	אמו	כלום?, משום
גבי	אצל, ב-	כי רובלא	כרוכל
מהני	מועיל	ליחשיב וליזיל	ימנה / יפרוט וילך
נקימינו	מקבלים אנו (מרכותינו)		
אשכחיה	מצאו		
תלי וקאי	תלוי ועומד (נשען)		

דף לג:

שפירתי גיטין

גיטין דף לג:

יפה (מובן)	שפיר	כלום תפיסה היא ? (וכי זו ראייה?)	מידי איריא
שמעתי	שמעתי		הא כראיתא
איני יודע	לא ידענא	זאת כפי שהיא	למיתנא
איזה, איזו	הי	לשנות	אזלה ומינסבא
נראה אנו	ניחוי אנן	הולכת ונשאת	מידי
הלזו, אותה, ההיא	הך	משהו, כלום, דבר	שרינן
זקנים	סבי	אנו מתירים	אפקעינחו
קיינו	הוינן	הפקיעו	תינח
הטיל עליו (לתת) גט	אשקליה גימא	תהי נוחה (מובן)	שוויה
לכו	זילו	עשאוהו	
הסתתרו	אטמורו		
מסתתרים, נטמנים	מיטמרי		
להסתתר	אטמורי		
להתפזר יתפזרו	ליבדרו איבדורי		

דף לג:

דף לד:

עצמו	דידיה	הולכים אלו	אזלי הנך
שלח	שדר	כותבים ונותנים	כתבי ויהבי
אשתו	דביתהו	יכתבו ויתנו	ליכתבו וליתנו
מְצָאָהּ	אשכחה	מתירים	שרו
		נעשית	מתעבדא
		בפני	באפי
		לעקור אותה, לבטלה	למישלפה
		יכולים	מצו

שפירתי גיטין

גיטין דף לד:

הוה יתבה	הייתה יושבת	דמשלם	שיסתיים
נוולה	אורגת	לא אתינא	איני מגיע
מיהא	מכל מקום	תלתין יומין	שלשים ימים
לגביה	אצלו	ליהוי	יהא
אשקליה גימא	הטיל עליו (לחת) גט	פסקיה	הפסיקו
סהדי	עדים	מברא	גשר, מעבורת ¹
לבו	לכם	אתאי	באתי
לבטל	יבטל (יהא בטל)	לא שמיה מתיא	אין שמו ביאה
אמו	כלום?, משום	איקיים	התקיים
אינשי	בני אדם	לא נסיבנא	לא אשאנה
דפנוי	מכותיו, הכוהו	כי ממז	כאשר הגיעו
אותיבו	הניחו	טרחנא	אני טורח
קרי באוניבו	דלועים (דלעת) באזנכם	ריש ירחא	ראש חודש
כתובו	[הג' חב"ח = באודנייכו באזנכם]	כי ממא	כאשר הגיע
חזו ליה	רואים אותו	אמרי	אמרתי
רהיט בתרייהו	רץ אחריהם		
אשור חבו לה הייא			
חזקו (הזדו) תנו לה מהרה			
כי היכא	כדי	שום	שם

דף לד:

1. סירה העוברת ברחבו של נהר משפתו אל שפתו.

שפירתי גיטין

גיטין דף לה.

תני	הבי	הגמ' תפרש לקמן (לו:לז).	פרוזבול
נענשה	איענשה	—	
הרוויחה	אישתרשי לה	הוחזק	אתחזק
מה תפיסה (מדוע נקט)	מאי איריא	שמות	שמי
בפני היתומים	קמי דיתמי	עומדים (סוברים) כמוך	קיימי בוותך
אתיא לאורויי היתרא		היו קוראים	הוו קרו
באה להורות היתר		מעט	פורתא
כך היא?	איני	מה תפיסה (מדוע נקט)	מאי איריא
מגבה (גורם לגבייה)	מגבי		
אלמנה	ארמלתא		
שונים	מתנו		
יִדְרָגָה	ליאדרה		
יִגְבָּהּ (יגבה בשבילה)	ליגבייה	כתונת ² , גלימה / אדרת ³ , טלית ⁴ , כסות עבה של צמר ⁵ .	גלופקרא
בשנים של רב	בשני דרב	—	
קלים נדרים	קילי נדרי		
באה	אתאי	חן	חינא
אעשה לך	אעביד לך	אצלה, בה	נבה

2. רש"י (ב"מ, פא:)..

3. רש"י (מנחות, מא:).

4. רשב"ם (ב"ב, מו:).

5. ערוך (ערך - גלפקר).

שבבתי איטלי

	מדי	כלום, משהו, דבר
	נקיטנא	אני מחזיקה, תופסת
	אבא מרי	אבי מורי
	אפכוה לבורסיה	הפכוהו לכסאו
	תרי עברה	שתי (חומרות) עושָׂה
	הפכוה	הפכו
	תרצוה	ישְׁרוּהוּ
	איפרק מחולשא	
	ניצל מחולשה / ממחלה	
	אדרה	הִדַּרְהָ (תדיר אותה)
	אשבעה	הֶשְׁבַע אותה
	ליתי קלא	יבוא קול
	ליפול	יפול
	באודני	באוזני, באוזניים
	[הג' הב"ח = באודנא]	באוזן שלי
	בעינא	אני רוצה
	כי היכי	כדי
	אעייד	אעשה
	מתם	משם (מארץ ישראל)
	קבילת	קבלה
	מתקרי	נקרא (מכונה)
ונדרת ואסרת		
דף לה:		
לכי מנסכא	כאשר נֵשֹׂאת	
אולה	הלכה, הולכת	
לנכי	אצל, ב-	
שרי	מתיר	
מדרינן לה	אנו מדירים אותה	
גיין	חותך, מקצר	
ליחוש	יחשוש	
דף לו.		
מדרינן ליה	אנו מדירים אותו	
כי ההוא	כאותו	
מקרי דרדקי	מלמד תינוקות	
אדריה	הדירו	
פשע בינוקי	מכה את התינוקות (יותק מדי)	
אהרריה	השיבו	
אשתבח	נמצא	

שפירני גיטין

גיטין דף לו:

לדורו	לדריה	מדקדק	דייק
לדורות	לדרי	פעמים, פעם אחרת	זמנין
יכתבו	לכתבו	מתים	מייתי
שלו	דידיה	עדים	סחדי
אלימי לאפקועי ממונא		צר (מצייר)	צייר
חזקים להפקיע ממונ		דג	בורא
פרוזבול	פרוסבולא	תְּרִיּוֹת (של דקל)	חרותא
עלבון	עולבנא	מִפְּרֵשׁ הַסְפִּינָה, ספינה ⁶ , תורן של ספינה ⁷	מכותא
אתחזק	איישר חייל	סימנים שלהם	סימנייהו
אבטלנו	אבטליניה	פרסמום	אפקעינהו
קיים ועומד	מיקיים וקאי	אגרות	דיסקי
נחת, נחת	ניחותא	משהו, כלום, דבר	מיד
בנה	ברה	משמטת	משמטא
חיבה	חיבותא	דף לו:	
אצלנו	גבן		
תקנה	פרוס		
חברי מועצה ⁹ (בלש' יון)	בולי ⁸	משמטת	משמטא

6. הערוך (ערך מכתא).

7. רשב"ם (ב"ב, קסא:).

8. כי ה-ט' מתחלף ב-ל' שהם ממוצא אחד [דטלנ"ת] (תורה תמימה).

9. בולי, אין הפירוש רק עשירים, אלא גם אנשים נכבדים ומצויינים ובכללם גם עשירים. בוטי, פירוש אנשים קטני המעלה ובכללם גם עניים (שם).

שפירתי גיטין

גיטין דף לז.

דף לז.		תפסי להו	תופסים אותם
העבט תעביטנו	תלוה לו (כסף)	תפים ליה	תופס אותו
נושה ¹⁰	בעד עבוט (משכון)	קני ליה	קונה אותו
-----		דף לז:	
בולי	חברי מועצה (בלשון יון)	תלי ליה	תולה אותו
לעזא	לעוז (אדם המדבר בלעז)	מסיק	נושה
פורסא דמילתא	תקנת הדבר	אייתינהו ניהליה	הביאום לו
איני	כך היא	שקלינהו	לקחם
מנח אסיכי	מונח על יתדות	אשכחיה	מצא
מקני	מקנה	לגביה	אצלו
גידמא דדיקלא	גזע הדקל	אממת	הבאת
מסרי מילייהו	מוסרים דבריהם	אינ	כן
להרדי	זה לזה	שקלינהו מינד	נוטלים ממך
צריבנא	צריך אני	השתא מיהת	עכשיו על כל פנים
לא צריכת	אינך צריך	אממינהו ניהליה	הביאם לו
קריביה	קרובו	צורכא מרבנן	חריף בחכמים (ת"ח צעיר)
שבקיה	הניחו, השאירו		

10. ההבדל בין נושה ובין נוגש: נושה - תובע דבר המגיע לו. נוגש - דוחקו לתת לו דבר שלא לקח ממנו (מלבי"ם).

שפירני גיטין

גיטין דף לח.

לא שביק	אינו מניח	פרקה	פדה אותה
פרקיה	פדה אותו	החוא תרמודאה	אותו תרמודי (מתרמוד)
ממנעי ולא פרקי	נמנעים ואינם פורים	איתתא	אשה
קני	קונה	לדידיה	לו, לעצמו, אותו
		אי יאות עבדת	אם יפה אתה עושה (אם רצונך לעשות טוב)
דף לח.			
אשבחן	מצאנו	היכי דמי	כיצד
מוקי לה	מעמיד אותה	מצו פרקו לה	יכולים לפדות אותה
לקטלא	למיתה	משדר	משגר, שולח
נפשיה	עצמו	חבורי מחברי	מתחברים
אפולי אפיל	הפל הפיל (הסגיר עצמו)	אהדדי	זה עם זה, ביחד, כאחד
אמתיה	שפחתו	מיתולא באפיה	מִתְּלוּלָת בַּפִּיּוֹ
אשתבאי	נשבתה	מפריק לה	מפְּדֶה אותה (מסקים לקבל פדיונה)
לשום אמהתא	לשם שפחה	בצינעא	בצנעה (בסתור)
שדרוה	שלחו אותה	זילא בהו	בושה להם
פרקינן לה ניהלה	פדינו אותה	החיא אמתא	אותה שפחה
אשתעבודי	(ל)השתעבד	הות	היתה
חירותא	חירות	מעבדי	מַעֲשֵׂם
אצרכה	הצריכה	אינשי	בני אדם

שפירתי גיטין

גיטין דף לח:

הוה בייפנא	הייתי כופה	מאי - עבדתייהו
מרה	אדוניה, בעליה	מה מעשיהם (היאך שייכים)
כי הא	כגון זה	

דף לט.

שפיר	יפה (מובן)
מיבעי ליה	היה לו לומר
מקרקעי	קרקעות
מטלטלי	מיטלטלין
אדמיפלני	עד שחולקים
ליפלגו	יחלקו
דמיין	דומות
כמה דקיימין	כל זמן שעומדים
מיכחש בחישי	מתחלשים
כמה דקאי	כל זמן שעומד
אשבוחי משבח	משתבח
כי סליק	כאשר עלה (מבבל לארץ ישראל)
שמעתא	שמרעה (הלכה)
לא סיימוה	לא סימוה (לא אמרו בפניו הכל)
כדלא גמרי אינשי	
	כ(אותם) בני אדם שלא למדו

דף לח:

הבי השתא	כך עכשיו (וכי אפשר לדמות)
חזיא	ראויה
מנמר לה	שומר אותה
בהדיא	בפירוש
נחתי	יורדים
נכסיהון	נכסיהם
מפקי עבדיהו לחירותא	מוציאים עבדיהם לחירות
סיירי נכסייהו	מבקרים נכסיהם
קבעי סעודתייהו	קובעים סעודתם
עידן	עת, זמן, שעה
ליהוי	יהי
מותבינן אשמעתין	מקשים אנו על שמועתינו
מתניתא	בריתא
רמית	אתה מטיל

שפירני גיטין

גיטין דף לט:

דף לט:		מרה	אדוניה, בעליה
שמיע לך	שמעת	אתיא	באה
מכללא	מכלל (מדקדוק)	בביא	בכתה
גמר	למד	תשתעבד ותיזיל	תשתעבד ותלך (ותמשיך כך)
דייקת	אתה מדקדק	ההיא איתתא	אותה אשה
אדרבה	גדולה מזו, להיפך	שקל בומתיה	נטל מִגְבָּעָתוֹ
דוק	דקדק	שדא	הטיל, השליך, זרק
לאידך גיסא	לצד אחר	זיל קני הא	לכי תקני זה
שמיע לי	שמעתי	נפשיך	נצמך
להך גיסא	לצד זה	חזא	ראה
פקע	פוקע, בטל	דף מ.	
אשכחיה	מצא		
אי אתאי	כאשר באתי	דף מ.	
אשכחתיה	מצאתיו		
אמרי	אמרתי	מעבד	מְעַשֶּׂה (גורם שיעשה)
איזי	איפא ¹¹ (ובכן, אם כן), אוהב ¹²	עבד	עשה, עושה
נופא דעובדא	עצם המעשה	קני ליה	קנוי לו
אמתא	שפחה	גביה	אצל
		מצי	יכול

11. רשב"ם (בראשית כז, לג).

12. מהרש"ל (ב"מ ע.).

שפירתי גיטין

גיטין דף מ:

מקנה	לגבי זוי	אצל זוזים (כסף)	מקני
מוריש	מוקמינן	אנו נעמיד	מורית
החוא דסקרתא דעברי			
אותו כפר של עבדים			
נמכר			אזבן
כלו מרוותא בתראי			
כלו (מתו) בעלים אחרונים			
לכו			זילו
תזרו			אהדרו
אחר בני הבעלים	אפותיקי	נוטריקון - אפה תהא קאי [על מקום זה תהא עומד] כלומר ממקום זה תגבה (המלוה) את חובך.	אכני מרוותא קמאי
הראשונים			
לכם	מקרקיש	מקשקש, מצלצל	לכו
שטר שחרור	גיטא דחרותא	שטר שחרור	גיטא דחרותא
שחררו לחציו	ברא	בן	שחרריה לפלגיה
שומעים בי (אודותי)			שמעי בי
יפסידו אותו ממני			מפסדו ליה מינאי
הלך הקנה אותו	קרית	אתה קורא, תקרא	אזל אקנייה
מקובל בידינו	אמי שפיר נאה	אמי יפה תואר ¹³	קים לן
תינוק, ילד	שמעתא דלא שפירן		ינוקא
קרובה דעתו (אוהב)	הלכות שאינן נאות		מקרבא דעתיה

דף מא.

13. וכן מכונה בשם אמי ורדינאה דהיינו נאה כמו ורד (נדה יט:).

שפירני גיטין

גיטין דף מא:

תתרגם שמעתיה	תפרש שמועתו	לא איריא	אין תפיסה (אין זו ראייה)
גמרי	לומדים	לגלוי	לגלות
הקישא עדיפא	היקש עדיף	מאי איריא	מה תפיסה (מדוע נקט)
איבא למפרך	יש להשיב	לא קני	אינו קונה
תיהוי	תהיה	לקני נפשיה	יקנה עצמו
ליפלגי	יחלקו	לקנייה	יקנהו
בתר דאיתותב	אחר שהושב	מחזורתא	מלפנת, ברורה
(הקשו עליו ולא מצא תירוץ)		בדשנינן	כמו שתרצנו
אין	כן	קרי	קורא
מוקים לה	מעמיד אותה	צמתה	יבשה, נתכווצה ¹⁴
		בופר	ממון ¹⁵ , כפרה ¹⁶
⊙⊙⊙⊙			
אידי ואידי	אלו ואלו, זה וזה	כליא קרנא	כלה הקרן
מיבעיא	צריך לומר?	היכי דמי	כיצד
		שפיר	יפה (מיושב, מובן)

דף מא:

דף מב:

דף מב:

14. רש"י (ב"ק פה: ד"ה צמתה).

15. אונקלוס תרגם כופר - ממון, תרגום יהונתן תרגם כופר - קנס.

16. ראה ב"ק מ' עמ' א.

שפּרתי גיטין

גיטין דף מג.

מימרא	מאמר (דברי אמורא ולא משנה או ברייתא)	תיבעי	תשאַל
קרינא	אני קורא	מיהא	מכל מקום
חבלי	חובלים	ליתנהו	אינם (נמצאים)
אחרני	אחרים	קאי	עומד (קיים)
יהבי	נותנים	מודבין	נמכר
רביה	רבו, אדוניו	אין	כן
לדידיה	לו, לעצמו, אותו	חזי למיקם	ראוי לעמוד
חבי השתא	כך עכשיו (וכי אפשר לדמות)	חזיא לבוליה	ראויה לכולו
תיבעי	תשאַל	נפשיה	עצמו
עבידי דאתו	עשויים לבוא	אוקים	העמיד
מי יימר	מי יאמר	בת איתרוסי	מתארסת, מתקדשת
מיננח	יִנְנַח, מְנַח		

דף מג:

אריסין	אריס הוא העובד לקבל אחוזים מהרווחים.
חבירות	חוכר הוא העובד לקבל שכר קבוע.
מה נפשך	מה רצונך (מכל צד שתרצה)

כמוני	בוותיה דידי
-------	-------------

דף מג.

בלך	לָכָה לָךְ (אלא שקיצר הלשון) ¹⁷
מנוול	אדם מכוער ומאוס

מיפטר	נפטר
-------	------

17. רש"י (שבת קמה:).

שפירני גיטין

גיטין דף מד.

לעשות	למעבר	נשק	אצעדה, כלי זיין, נשק ברזל ¹⁸
מכל מקום	מיהא	מטא זמניה	הגיע זמנו
צא	פוק	נבי	אצל, ב-
מסכתך, תלמודך	מכילתך	אידי ואידי	אלו ואלו, זה וזה
דקדק ומצא	דק ואשבח	פירא	פירות
לא די, אי אפשר	לא סגי		
יבוא למכרו	אתי לזבוניה		
ממני	מיני		
מפקיע אותו	מפקע ליה	אנפרות	הפסד, [נוטריקון] אין פה ראיה ¹⁹ (שלקחו ללא טענה)
חוזרת	הדרא	סיקריקון	רוצח ²⁰ , אדם ואנס ²¹ (בנ"א שמשתלטים על שדות בכח)
נקנסנו	לקנסיה	פרהנג	מציק ²² , גבאי המס ²³
יותר (ב-) אחד	טפי חד	צרם	חתך מעט, פגם, מעכו ועשה בו רושם
			⊙⊙⊙⊙
עשה	עבד	משתרשי ליה	הוא מרויח

דף מד:

18. הערוך ערך נשק.

19. מאירי.

20. ראה רש"י לקמן נה:

21. פיה"מ להרמב"ם גיטין הו.

22. עכו"ם ששם עלילות (רש"י, אולם ראה תוס').

23. רש"י עירובין לו:

שִׁבְרֵי גִיטִין

גיטין דף מה.

לדיריה	לו, לעצמו, אותו	קנייה	קנאו
ליתיה	איננו		
איתיה	ישנו		
תניתוה	שניתם אותה		
נקטינן	קבלנו מרבותינו		
אושפיזא	מקום לינה		
תיבעי	תשאַל		
כדידה	כשלה		
משעבדי	משועבדים		
פירא	פירות		
כדידיה	כשלו		
קני ליה	קנוי לו		
תיקו	תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)		
לא סני	לא די, אי אפשר		
שמעתי	שמעתי		
הך	הלזו, אותה, ההיא		
חדרי זביני	חוזר המקח		
לא ידענא	איני יודע		
הי	איזה, איזו		
ניחוי אנן	נראה אנו		

דף מזה.

לא שמיע ליה	לא שמע
מירי דהוה	בדומה ל-
מאי חזית	מה ראית
נקנסיה	נקנוס
עכברא	עכבר
חורא	חור
ערק	ברח
מריה	אדוניו, רבו
אבתריה	אחריו
אדמיה	על דמיו
נימא דחירותא	שטר שחרור
מפקנא	אני מפקיע
מינך	ממך
מיבעי ליה	היה צריך לומר
היכי דמי	כיצד
בי כותאי	(שם מקום)
הדרוה ניהלי	החזירוהו לי

שפירתי גיטין

גיטין דף מה.

אצל	גביה	אבד	אירכס
לשון הציפורים	לישנא דציפורי	חמור	חמרא
עורב	עורבא	שלחוהו	שדרוה
קורא	קרי	לבנה כרסו	חיוורא בריסיה
שקרן	שיקרא	לא היינו	לא הוה
איני סומך	לא סמיכנא	שולחים אותו אליך	משדרנא ליה ניהלך
בינתיים, עד כה	אדהכי	כלום?	אמו
קראה	קריא	כל החמורים	כולי חמרי
משולה	מתילא	כריסם לבנה	כריסייהו חיוורין
אלך אראה	איזיל אחזי	דוחק הציבור	דוחקא דצבורא
עומדות בנאמנותן	קיימן בהימנותייהו	ישבו ויביאו יותר	לגרבן ולייתו מפי
אחזירם	אהדרינהו	פדה את בתו	פרקא לברתיה
נשים	נשי	שלושה עשר	תליסר
סודרות, נועצות (מתייעצות)	סדרן	עשה	עבר
זו לזו	להדדי	בנותיו	בנתיה
שמע אותן	שמעינהו	בוחשות קדרה	בחשן קדרא
אלו (השכאים)	עדי	הדבר גרם להן	גרמא להו מילתא
בעלינו	גוברין	נשבו	אשתביין
בני נהרדעא	נהרדעי	נשבה הוא	אישתבאי איהו
שבאנו (השובים שלנו)	שבויהו	עמהן	בהדייהו
ירחיקו אותנו	לירחקינהו		

שפירתי גיטין

גיטין דף מוה:

ליתו	יבואו	אייתי	הביאה
אינשין	אנשינו, בעלינו	חייתא דתפילי	שק (מלא) תפילין
לישמעי וליפרקינן	ישמעו ויפדו אותנו	יהבת	את נותנת, תתני
קם	עמד	אימליא	נתמלאה
לדידיה	לו	זיהרא	ארס, כעס
מברא	גשר, מעבורת ²⁴	שקלא	נטלה, לקחה
אשכחיה וקמלוה	מצאוהו והרגוהו	שדתינהו בנהרא	זרקתם בנהר
כי הדרן ואתן	כשחזרו ובאו	אבעי לי	הייתי צריך
		לזולזלינהו באפה	לזלזלם בפניה
		כולי האי	כל כך

דף מוה:

מסור	מלשין (על ישראל לעכו"ם).
קונם ²⁵	נדר לאסור עליו דבר.

מצי	יכול
עילויהו	עליהם
חיילה	חלה
קמלינהו	הרגום

דף מז.

24. סירה העוברת ברחבו של נהר משפתו אל שפתו.

25. [בגדרים י.] נחלקו ר' יוחנן ור"ל בכינויי זה. רל"א - לשון שבדו להם חכמים להיות נודר בו. ר"א - לשון האומות הוא (נחלקו הראשונים בכוונתו, י"א שכך אומרים נדר בשפת האומות, וי"א נשתבשו האומות לקרוא ל"קרבן" "קונם", לפ"ז הלשון "קונם", היינו יאסר עלי דבר זה כקרבן).

שפּרטי גיטין

גיטין דף מז:

דף מז:		זבין נפשיה	מכר עצמו
אילונית ²⁶	שאינן לה סימני נערות לעולם ואינה יולדת (רש"י כתובות לה:)	לודאי	לודים (בני ארץ לוד)
—●●●—			
ליגזור	נגזור, יגזור	פירקן	פּרְנִי
למימרא	לאמרה (= זאת אומרת)	קטלא	מיתה
חיישי	חוששים	חזו ליה	ראו אותו
איפוך	הפוך, החלף	זמנין	פעמים, פעם אחרת
תיפוך	תהפוך, תחליף	שביק	מניח
כדשנינן	כמו שתרצנו	לא קא שבקי לי	אין מניחים אותי
הנהו	אותם, ההם, אלו	אפרקינד	אפדה אותו
בי מיכסי	(שם מקום)	זבין נפשיה	מכר עצמו
יופי	לוויים	לודאי	לודים (בני ארץ לוד)
למפרעינהו	לפרוע להם	שקל בהדיה	לקח עמו
גרבי להו	שבו אותם	חייתא וגלגלתא	שק ואבן גלל
איעביד לכו	אעשה לכם	גמירי	למדים (ידוע לנו)
מרגל רגילי	הרגל רגילים	עבדי ליה	עושים לו
עבדי	עושים	בי היכי	כדי, כשם ש-

26. [בכתובות יא.] הגמ' אומרת איילונית מלשון דוכרנית דלא ילדה, דהיינו מלשון איל שהוא זכר, איל מתרגמין דכר שלים (ויקרא ה.).

שפירתי גיטין

גיטין דף מז:

ליחול אדמיה	ימחול ²⁷ על דמו (שנשפך),	לא בעית מידי	אינך רוצה דבר
ימתק ²⁸ דמו (ויהא להם בו טעם).		למזנא	להסב, להשען
בעינא	אני מבקש	כי נח נפשיה	כשמת
אקמטינכו ואותבינכו		שבק	הניח
אָקשָׁרְכֶם ואושיבכם		קבא דמוריקא	קב של כרכום
אמחייה	אכהו	אנפשיה	על עצמו
חייתא ופלגא		חיכי דמי	כיצד
שק וחצי (מכה וחצי ²⁹ [רש"י])		ליקמינהו	לקטם
קמטינהו ואותבינהו	קשרם והושיבם	מפקרי וקיימי	מופקרים ועומדים
כד מחייה	כאשר הכהו	נחי	יהי (נניח)
נפק נשמתיה	מת		
חרקיניה לשיניה	חרק שיניו (מחמת כאב)		
אחוכי קא מחייבת בי			
(ל)צחוק אתה שוחק ממני			
אכתי	עדין	מייתי	מביאים
פש	נשאר	מקרי ומוזבני	קורה ומוכרים
גבי	אצלי	בקדושתיהו קיימן	בקדושתן עומדות
פלגא דחייתא	חצי שק (חצי מכה)	ליתו	יביאו
קמלינהו כולהו	הרג את כולם	לא סגי	לא די, אי אפשר

דף מז:

27. רש"י.

28. ערוך (ערך חל [ד]).

29. דהיינו מכה קלה (מהרש"א).

שִׁפְרָתִי גִיטָה

גיטין דף מח.

מזבן	מוכר	אכתי	עדין
משתקען	משתקעות	ירית	יורש
דידי	שלי, לדעתי	אשבחו ודרוש	מצאו ודרשו
ליגזור	נגזור, יגזור	לכתוב	יכתוב
אודו למעמייהו	הולכים לשיטותיהם	לא משבחת	אינך מוצא, לא תמצא
		מייתי	מביא, מביאים
		מתניתא	ברייטא
			דף מח:
נחית	יורד		
פירא	פירות		
בהך	בזה	הרשאה	שטר רשות.

שפרכני גיטין

גיטין דף מט.

פרק חמישי - הניזקין

זיבורית	הגרועה שבקרקעות (זיבורית כמו "זה בורית") ¹ , החלק הגרוע שבקרקע (מלשון זבורא (דבורה) שהוא מין מהבעלי חיים העוקצים) ² .	נחית אפירי	יורד (לדין) על פירות מתוך מדבר דין, טוען בדין
עידית	הנאה שבכל קרקעותיו ³ ("נאות יעקב" מלשון "נאה"), המשובח שבקרקע שראוי לקבוע עליו דירה ("נאות יעקב" תרגום "עידית דבית יעקב" [איכה ב, ב]) ⁴ .	משתעי דינא	אנו שמים, נשום
מתניתא	בריתא	שיימינן	אנו שמים, נשום
נקמינן	אנו תופסים (להלכה)	האיך	הלה, אותו, ההוא
		אהני	הועילה, הועיל
		ידיה	שלו
		שויא	שוה

דף מט.

1. תוס' ריד.

2. שו"ע חו"מ סימן ק"א סעיף ה' בהגהה.

3. תוס' ריד.

4. שו"ע חו"מ שם.

שבתי גיטין

[illegible]

7. מלשון (ישעיה מט, ט) "שפיים מרעיתם" תרגום "נגדין" פירוש - נחלי מים (רש"י שם).

8. תוס', וכן בערוך פירש שהוא גרוע מזיבורית.

שפרתי גיטין

גיטין דף נא:

דף נב.

(ראה מ"ש לעיל מט:)

משתדפין

להביא, לרבות

לאיתווי

לרבות

לאתווי

אינן משפות

לא משפיין

שכנותו

שבבותיה

מוכר קרקע

מזבין ארעתא

קונה

זבין

לא הניחו

לא שבקיה

הראו לו בחלומו

אחוו ליה בחלמיה

השגית

אשגח

אותם

הנהו

התגרה

איגרי

בין השמשות

בי שמשוי

רבים

מינצו

זה עם זה

בחדרי חדרי

הזדמן

איכלע

עיכב אותם

עכבינהו

עשה

עבר

לגרוע גרע אותה (הפחיתה)

מיגרע גרעה

צרוורות התפיסה (מסר בידה

צררי אתפסה

צרוורות כסף)

מתנתקים זה מזה

מנתחי מהדרי

דף נא:

חצי

פרס

ממש

מששא

לכפור

למכפריה

כפר לו

כפריה

רוצה להודות

בעי דלודי

הודה

אודי

להשתמט

אישתמוטי

משתמט

משתמיט

אני אפרע

פרענא

הטל

רמי

עליו

עילויה

כדי, כשם ש-

כי היכי

יודה

לודי

שפירתי גיטין

גיטין דף נב:

משכחה	משכחה	שמע אותו	שמעיה
עמד	קם	הוציא	אפקיה
ששה	שיתא	שוורים	תורי
משכו	משוך	סמוכים	סמיכי
התייקרו	אייקור	אצל	גבי
הוזלו	זול	זקנה	סבתא
המשיכו (מכרו ע"י משיכה)	אמשיכו	פרה	תורתא
להם	לדידהו	נטלה (אותה)	שקלה
פעמים, פעם אחרת	זמנין	מכרה אותה בשבילם	זבינתא ניהלייהו
נצרכים	מצמרכי	מעשיה	עבדתא
נותנים	יהבי	מכרה	זבנא
		נתייקרה, התייקר	אייקר
		לקחו, נטלו	נקיטי
		אינם נקנים	לא מקני
		יינו של רבינו	חמריה דרבנא
		עוקבא היתום	עוקבא יתמא

דף נב:

מערב תרומה בחולין.

מדמע⁹

9. כתב הרמב"ם בפה"מ (דמאי פ"א מ"ג) "מדומע" נקראה כן על שם התרומה שנקראת דמע דכתיב "מלאתך ודמעך" (שמות כב, כח) [נומבואר במפרשים "ודמעך" זהו (תרומת) תירוש ויצהור ולכן נקראת דמע על שם הטיפות הנסחטות מהענבים והזיתים]. ובשולחן מלמד להועיל (חלק ג' סימן צ"ד) הסכים שהתרומה נקראת דמע, אך אינה נגזרת מלשון דמעת העין, אלא "דמע" בארמית הוא "מיטב ויקר", וכמו ש-"חלב" בתרגום (השומרוני) הוא "דמע" דהיינו דבר משובח ומובחר, ואין דימוע לשון עירוב, אלא ההתהפכות לתרומה נקרא דימוע (ע"כ ע"ש בארוכה).

שפירתי גיטין

גיטין דף נג.

אסלק אותו	איסלקיניה	נותנים	יהבי
חברנו	חברין	התייקר	אייקר
להימנע	לאמנועי	הוול	זול
עושה	עבד	להם	לדירחו
אתה מטיל	רמית	פעמים, פעם אחרת	זמנין
של בני אדם	דאיניש	נצרכים	מצטרבי
נאמן	מהימנא	זעירא היתום	זעירא יתמא
עושים זה לזה	עבדי להדדי	מוכרת	מזבנא
בן ארץ ישראל	בר מערבא	למס גלגלת	לברנא
את אייתת קבא		הכרזה	אברזתא
אתה מביא (כלי המכיל) קב		אנו מוכרים	מזבינן
אתה מודד	ביילת	הצבעי	צבעא
עמד	קם	אפוטרופוס	אפוטרופא
גדול	רבה	לובש ומתכסה	לביש ומכסי
		כדי, כשם ש-	כי היכי
		ישמעו דבריו	לישתמען מיליה
		משלהם	מדירחו
		אינו עשיר	לא אמוד
		מצא	אשכח
		הביאו	אייתו
		עדים	סהדי

דף נג.

הדישה היא הפרדת גרעיני
התבואה מתוך השבֿלים
ע"י רגלי הבהמות
שמוליכים אותן הלוח
ושוב על השבֿלים.

שפירתי גיטין

גיטין דף נג:

דף נג:

עושה	עביר
יתחייב	לחייב
אלו ואלו, זה וזה	אידי ואידי
מעולה	מעליא
צריך לשלם	בעי שלומי
כלום? משום	אטו
הטל	רמי
(ל) בדול בדלים	מיבדל ברילי
מאחר ש-, מכיון ש-	מכדי

דף נד:

פעמים שמזדמן	זימנין דמיקלע
עולה	סלקא
שנה	שתא
מקומן	אתריה

רבקה¹⁰

דיר שבו מפטמים
העגלים¹¹, צמד פרות¹²,
מקום אסיפת הבהמות
וקישורן¹³ (רפת).

לא ילפינן אין אנו למדים
ילף לומד
לא קים ליה בדרכה מיניה
אינו עומד (בעונש) גדול
ממנו

לאוזוקי להזיקן

אודועי לא מודע להודיע אינו מודיע

מיבעי ליה היה לו לומר

לחייב יתחייב

מותיב מקשה

מפרק מתרץ

10. "מרבק" תרגום "רבקא" (מלאכי ג, כ).

11. ר"ח (ב"מ ל.), ערוך (ערך רבק).

12. רש"י (פסחים כו.), ערוך (ערך רבק).

13. רש"י.

שפירני גיטין

גיטין דף נד:

דף נד:

(ראה מ"ש לעיל ו.)

קולמוס

להערים

לאיערומי

הטילו (הקשו)

רמי

מצאו

אשכחיה

נאמן

מחימן

שמענו אותו שפיגל

שמעניה דפגיל

ראינו אותו

חזיניה

יהי (נניח)

נהי

יעביר

ליעבר

יקדשנו

ליקדשיה

דף נה:

קוֹרָה ("קָפִיץ מֵעֵץ" תר' יונתן

"ושיפא מגו מרישא" [חבוק ב,

[א])

חמריש

חמורה

חמירא

גר בן גיורת¹⁴,
כומר בן כומרית¹⁵.

דייר בר דיירתא

איני אוכל

לא אכלי

והקשנו בה

והוינן בה

ראוי

חזי

כמות שהיא, בלבד

כדי

כלום?, משום

אמו

כך עכשיו (וכי אפשר לדמות)

הכי השתא

לשלם

לשלומי

נעמוד ונקנסו אותו

ניקום וליקנסיה

לכפר

לכפורי

נקנסנו

נקנסיה

נעמוד

ליקום

לטהר כלים

לטהורי מאני

הטל

רמי

14. רש"י והערות.

15. כפתור ופרח (פרק מ"ז ד"ה סחורה בפירות שביעית).

שפירתי גיטין

גיטין דף נה:

באופן זה	בי האי גוונא	אספי, קבלי	בנסי
בלבד, כמות שהוא	בדי	הורס	מקעקע
קונה	קני	—	
מעשיו	עבירותיה	שכרו	אגריה
צחקו	אחיבו	אמת	קושטא
גדול	רבה	בעת, בזמן, בשעה	בעידן
תצחקו	תחובו	ישנה	איתא
העמידו אותה	אוקמוה	בושה	ביסופא
כדי, כשם ש-	בי היכי	יאכיל, יאכל	ליבול
יתחייב	ליחייב	להאכיל	לאבולי
אני מסתפק	מיבעיא לי	בלבד קונה	בדי קני
גזירה ראשונה	גזרתא קמייתא		
אינו הורג יורגוהו	לא קטיל ליקטלוהו		
אמצעית	מציעתא	דף נה:	
יביא (ישלם קנס)	לייתי	סיקריקון	
אחרונה	בתרייתא	(עין מ"ש לעיל מד.)	
הורגים	קטלי	—	
על גב, על ידי, עם	אנב	מה תפיסה (מדוע נקט)	מאי איריא
מקנה	קני	עולה	סליק
עכשיו, עתה	האידנא	אצל	לגבי
יקח	לישקול	היה צריך לומר	מיבעי ליה

שפּרטי גיטין

גיטין דף נו.

תבענא ליה	אתבענו	אכילנא ושתינא	אוכל ואשתה
חרוב	חרבו, נחרב		
אתרנגולא ותרנגולתא			
על תרנגול ותרנגולת			
מור מלכא	הר המלך		
אשקא דריספק			
על שוק (דופן) של מרכבה			
בעל דבביה	שונאו	יהיבנא	אני אתן
שמעיה	שמשו	פלנא דסעודתיך	חצי סעודתך
זיל אייתי	לך הבא	נקמיה	תפסו
אשכחיה	מצאו	אוקמיה ואפקיה	העמידו והוציאו
מכדי	מאחר ש-, מכיון ש-	איזיל	אלך
בעל דבבה	שונא	איכול בהו קורצא	אלשין עליהם
מאי בעית הבא	מה רצונך כאן	יהודאי	יהודים
אתאי	באתי	מי יימר	מי יאמר
שבקן	הניחני	שדר להו קורבנא	שלח להם קרבן
יהיבנא	אני אתן	חזית	תראה
		עגלא תלתא	עגל משולש (נאמרו בזה כמה פירושים: א) שנולד שלישי

דף נו.

דוקין [שבעין] עפעפים¹⁶, קרום¹⁷ (עור דק הפרוש על פני העין ומחליש כח הראייה).

יהיבנא
פלנא דסעודתיך
נקמיה
אוקמיה ואפקיה
איזיל
איכול בהו קורצא
יהודאי
מי יימר
שדר להו קורבנא
חזית
עגלא תלתא
עגל משולש (נאמרו בזה כמה פירושים: א) שנולד שלישי

16. עפעפים נקראים דוק, משום שנמשלו לדקיע והרקיע נקרא דק דכתיב "הנוטה בדק" [ישעיה מ, כב] (ע"פ בכורות טז. רש"י ד"ה ואליבא, ע"ש).
17. והוא ע"פ הפסוק [ישעיה שם] "הנוטה בדק" פירוש פְּרָעָה.

שפירתי גיטין

גיטין דף נו.

עשירים	עתידי	לאמו ¹⁸ . ב) שגדל שליש	
זן, און	זינא	גידול ¹⁹ . ג) בריא וטוב ²⁰ .	
חטים ושעורים	חימי ושערי	בתוך שבא	בהדי דקאתי
בדחמרא ובדמלחא ומשחא		הטיל בו מום	שרא ביה מומא
ביין ובמלח ושמן		מקום	דוכתא
עצים	ציבי	לנו	לדידן
מפתחות	אקלידי	להם	לדידהו
שמשו	שמעיה	להקריבו	לקרוביה
חוץ, לבד	בר	להרגו	למיקטליה
אוצר תבואה	אכלא	ילך	ליזיל
ששים	שיתין	הטיל (ירה) חץ	שרא גירא
אוצרות	אכלבי	תינוק	ינוקא
לזון	למיון	להחריב ביתו	לחרוביה ביתיה
שנה	שתא	לקנח, לנקות	לכפורי
בריונים, פריצים	בריוני	ברח	ערק
נצא ונעשה	ניפוק ונעביד	התגייר	איגייר
עמהם	בהדיהו	שלחו עליהם	שרדיה עילויהו
לא הניחו להם	לא שבקינהו	אותם, ההם	הנהו

18. רש"י (שבת יא.), ערוך.

19. רש"י (עירובין סג.).

20. תד"ה "עגלא תילתא", ע"ש.

שפירתי גיטין

גיטין דף נו.

קרא	קרי	נעשה קרב	נעביר קרבא
חלתה, נעשתה אסטנסית	איתניסא	מספיע	מסתייעא
יחרב	ליחרב	עמדו	קמו
נראה מבחוץ	מיתחוי מאבראי	שרפום	קלנהו
כשרצה להברות (עצמו)	כי הוה בריא	אוצרות	אמברי
מביאים	מייתי	קעב	כפנא
מייץ מייחו ושדי להו		עשירה	עתירתא
מוצץ מימיהן ומשליכן		היתה	הויא
מתה	ניחא נפשה	שלחה אותו	שדרתיה
הוציאה	אפיקתא	קבא	אייתי
זהבה וכספה	דהבא וכספא	סולת	סמידא
השליכה אותו בשוק	שריתיה בשוקא	עד שהלך נמכר	אדאזל איזרבן
אני צריכה	מיבעי לי	(קמח) לבן	חיותא
אחותו	אחתיה	הבינוני היוצא מן הקמח	גושקרא
בוא בסתר אצלי	תא בצינעא לגבאי	(ולא המובחר)	
אתם עושים	עבדיתו	קמח	קימחא
אתם הורגים	קמליתו		הוה שליפא מסאנא
אעשה	איעביר	היתה חלוצת הנעל	
יהרגוני	קמלו לי	אצא ואראה	איפוק ואחוי
חזי לי תקנתא לדידי		אמצא משהו לאכול	משכחנא מידי למיכל
ראה (חפש) תקנה בשבילי			איתיב לה פרתא בכרעא
מעט	פורתא	ישב (נדבק) לה פגש ברגלה	

שפירתי גיטין

גיטין דף נו:

עכשיו	האידנא	נקומ נפשך בקצירי
באת אצלי	אתית לגבאי	תפוס עצמך בחולים (עשה עצמך כחולה)
דף נו:		
חתך	גידר	ליתי
מסנת	גרנותני	לישיילו בך
נחש מסוכן	דרקון	סריא
שם משקל (י"א שהיתה 320 גר', וי"א 220 גר')	ליטרין	אגני גבך
—●—●—●—●—		
אמת	איברא	לימרו דנח נפשך
נמסרת, תמסר	מימסרא	ליעיילו
באת	אתית	ליעול
אצלי	לגבאי	לרגשו
עכשיו	האידנא	קליל
בריוני דאית בן		חייא קליל ממיתא
בריונים שיש פנו (במלעיל)		עביר
הניחו לנו	שבקינן	מטו לפיתחא
קרא	קרי	בעו למדקריה
היה לו	איבעי ליה	למדחפיה
		בבא
		כי מטא
		מיחייבת תרי קטלא
		אתה חייב שתי מיתות
		קרית
		אתה קורא

שפירתי גיטין

גיטין דף נו:

שקלינן	אנו נוטלים	מיתבא	מיושבת
צבתא	צבת	לחליף קמך	יעבור לפניך
קמלינן ליה	אנו הורגים אותו	עבד	עשה
חביתא	חבית	חכמיתו	חכמתם, החכמתם
שבקינן ליה	מניחים אותה (בשלימותה)	כולי האי	כל כך
אדחבי	בינתיים, עד כה	אתיתו	באתם
פריסתקא	שליח	אמרי	אמרתי
קום	עמוד	מיזל אוילנא	הלוך הולך אני
מית ליה	מת	משרדנא	אני שולח
הנהו	אותם, ההם	בעי מינאי	שאל ממני
חשיבי	חשובים	שושילתא דר"ג	שלשלת (הנשיאות) של ר"ג
לאותיבך	להושיבך	אסוותא דמסיין	רופאים שמרפאים
הוה סיים	היה נועל	לשבקינהו	יניח להם
מסאני	נעלים	הדא זימנא	הפעם הזו
בעא	רצה, ביקש	עבד	עושה
למסיימא לאחרינא	לנעול לאחרת	פורתא	מעט
עייל	נכנס	אשקיוה	השקו אותו
למשלפא לאידך	לשלוף לאחרת (לנעל השניה)	מיא דפארי	מים של סובין (שהשרו בהם סובין)
אתיא	הגיעה	מיא דסיפוקא	מים של סובין (גסים)
ליתי איניש	יבוא אדם		

שפירתי גיטין

גיטין דף נז.

מיא דקימחא	מים (עם) קמח	לברדי לקימחיה	יפזרו את אפרו
רווח מיעיה	התרוח מעיו	אשב ימי	על שבעה ימים (ים)
שדריה	שלחו	לשכחיה	ימצאנו
מילי דמטמרן	דברי נסתרות	אלחא דיהודאי	אלהי היהודים
איגלייא להון	נתגלו להם	לוקמיה	יעמידנו
מעלנא	כניסה (לאכילה)	אחתיה	אחותו
מפקנא	יציאה (פתח לעשיית צרכים)	לאיגורדי	להתגייר
חליף	עובר	אסקיה	העלהו
אכבא	על שער	בננידא	באוב וידעוני
בי נפחא	בית הנפח	חשיב	חשוב
קל ארופתא	קול הקורנס (פטיש)	לאידבוקי	להדבק
מייתו	הביאו	מילייהו נפישין	דבריהם (מצוותיהם) מרובים
מחו	הכו	לא מצית	אינך יכול
מיסתיך	דִּיךְ	לקימינהו	לקיימם
חזית בסנאך	אתה רואה בשונאך	זיל איגרי בהו	לך התגרה בהם
תלתין	שלושים	הוית	תהיה
במתניתא	בברייטא		
נקמינן	מסורת בידינו		
כי הוה קא מיית	כאשר מת (היה נוטה למות)		
ליקלויה	ישרפוהו	בבת עינו	הוא גלגל העין ²¹

דף נז.

21. מצ"צ (זכריה ב, יב).

שפירתי גיטין

גיטין דף נז.

הר המלך	מור מלכא	סאין	מודיא
נוהגים	נהיגי	מפטפט בדברי ויכוחין ²² .	פטפט
מוציאים	מפקי	מין ירק (מין ירק חם ויבש	שחליים
חתן וכלה	חתנא וכלתא	וטעמו חד, ומועיל לפתוח	
עובר	חליף	האיברים אטומים)	
גדוד של רומיים	גונדא דרומאי	—○○○○—	
לקחום	שקלינהו	פסק על עצמו	פסיק אנפשיה
נפלו (התנפלו)	נפלו	אוספים	מכנשי
הכום (הרגום)	מחונהו	לאפרו	לקיטמיה
יהודים	יהודאי	דנים אותו	דייני ליה
בן הדרום	בר דרומא	שורפים	קלו
קופץ מיל (2000 אמות)	קפיץ מילא	מבדרו אשב ימי	
הורג	קטיל	מפזרים על שבעה ימים	
נטלו, לקחו	שקליה	העלהו	אסקיה
כתרו	תאניה	באוב וידעוני	בנגידא
הושיבו על הקרקע	אותביה אארעא	חשוב	חשיב
אדונו	ריבניה	להדבק	לאידבוקי
תמסרו	תמסריה	אתרנגולא ותרנגולתא	
לו	לדידיה	על תרנגול ותרנגולת	
		נחרב	חריב

22. רש"י מנחות כה. ד"ה מפטפט.

שפירתי גיטין

גיטין דף נז.

אכשליה פומיה	הכשיל אותו פיו	בהך גיסא	בצד זה
אתמוהי קא מתמה	תמוה תמוה	הלולי וחנני	חפות ומחולות
על	נכנס	כפר ביש	כפר רע
דרקונא	דרקון (נחש)	כפר דכריא	כפר הזכרים
שממיה לכרכשיה		יהבי ביתא	נותנים בית
שמטו (הוציא) לחלחלת שלו		אושפיזא	מקום לינה (לעובדי דרכים)
	(המעצי הגס)	לדידי חזי לי	אני ראיתי
נח נפשיה	מת	ההוא אתרא	אותו מקום
הא זימנא	פעם זאת	שיתין ריבוותא קני	ששים ריבוא קנים
אישבקינהו	אניח להם	שקורי משקריתו	(ל)שקר אתם משקרים
שבקינהו	הניח להם	רווחא	מרווחת
איזדקור	קפצו ורקדו	גמרא	מתכווצת
אדליקו שרגי	הדליקו נרות	יתבי גבי הדדי	ישבו יחד
איתחזי	נראה	שמייע ליה	שמע
בליונא דגושפנקא	חותם של טבעת	כולי האי	כל כך
מיחדא קא חדו	שמוח שמחים	איענוש	נענוש
תלת מאה אלפי	שלוש מאות אלפים	איאבול	התאבלו
שליפי סייפא	שלופי חרב	שקא דריספק	שוק (דופן) של מרכבה
עיילו	נכנסו	מתיליד ינוקא	נולד תינוק
קמלו	הרגו	שתלי ארזא	שותלים ארז
לילוותא	לילות	ינוקתא	תינוקת

שפירתי גיטין

גיטין דף נז:

תורניתא	(עץ) שטה	בן	בנו
מינסכי	נשאים	מוכח	מוכיח
קייצי לחו	קוצצים אותם	קמינן עילויה	עמדנו עליו
עברו גננא	עושים חופה	קמלינן ליה	הרגנו אותו
חלפא ברתיא	עברה פתו	נייח	נח
אתבר	נשבר	מפייסנא ליה	אפייסנו
קצו	קצצו	קמל	הרג
נפול	נפלו (התנפלו)	אברינחו לכולהו	אאבדם לכולם
במתניתא	בברייתא	נשמתא	נשמות
		ערק	ברח
		פרטתא	צנאָה
		אנייר	התגייר
		במתניתא	בברייתא
אשכחיה לדמיה	מצא את דמו	אתיוהו	הביאוהו
מרתח וסליק	רותח ועולה (תוסס ומבעבע)	פלח	עבוד
אשתפוך	נשפכו	אפקהו וקמלוהו	הוציאוהו והרגוהו
אייתי	הביא	אישרי	אשליך
אידמו	נדמו	גושפנקא	(טבעת של) חותם
אמריתו	אתם אומרים, תאמרו	גחין ושקליה	שקה / פָּרַע וקחהו
מסריקנא לברייכו	אסרק בשרכם	כי היכי	כדי
מסרקי דפרזלא	מסרקות של ברזל	לימרו	יאמרו
נבייא	נביא		

דף נז:

שפּרתי גיטין

גיטין דף נח.

אסתר'ס (אסתר הוא מטבע בשווי חצי זוז)	איסתר'י	מצות המלך	הרמנא דמלכא
ירדו	נחות	להרגו	למיקמליה
חשובים	חשיבי	תנוהו לי	יהבוהו ניהלי
רומיים	רומאי	אנשקו מעט	אינשקיה פורתא
תופסים	נקטי	יִרְאֶה	ליחזי
חותם של טבעת	בליונא דגושפנקא	בעצמו	בנפשיה
משמשים מטתם	משמשי ערסייהו	חוץ, לבד	בר
מביאים	מייתו	דף נח.	
קושרים	אסרי		
רגלי מטתם	כרעי דפורייהו	מקלותיהם	חומריהן
אני רחוק	מרחיקנא	אבן יקרה עד מאוד ואינו מצוי בעולם ²³	פז
מקום פלוני	דוכתא פלן	בתי תפילין	קצוצי תפילין
מעט	אינגד	⊖⊖⊖⊖⊖	
דף וחצי	פוסתא ופלנא	בברייתא	במתניתא
הגעתי אצלו (לפסוק זה)	מטאי לגבאי	זרוע	דרעא
הצרכתי	איצטריכי	מִתְפַּסִּים (מכוסים) בפז	מחפי כפיוא
תלמיד של נגרים	שוליא דנגרי	משקל	מתקלי
קנה	קני		

23. רש"י (ע"ז יא: ד"ה דפזיא).

שפתני גיטין

גיטין דף נח:

דף נח:		אנפרות	(עיין מ"ש דף מד.)
נותנים, נתן	יהבינן	תיהוי	תהיה
לכתוב	למיכתב	חיבי דמי	כיצד
טרף (שטר הרשאה מהב"ד לטרוף קרקע)	מירפא	מעין	טוען
פחות, חסר	נכי	מינך ובנה	ממך קנה אותה
מוכר, קונה	זבין	נקמינן	מסורת בדינו
חמץ	חומשא	חזינן	אנו רואים
דף נט.		בי דוואר	בית משפט של מלכות פרס
נמעך, משתפסף	נמלל	קביל	קובל (מתרעם)
ששית	שתות	אחולי אחיל	(ל)מחול מחל
סיבני וחומם סלסלא	סיבני וחומם סלסלא	קביל	קיבל
ארבעה מינים ²⁴ של בגדי פשתן דק וטוב (רש"י)	ומלמלא	במסקא	במס קרקע
		באנא	בקעה (שטח שדות)
הייתי	הואי	אקדים	הקדים
ממני	מינאי דידי	מרוותא קמאי	בעלים ראשונים
מניניהם	מניניהו	שתא קמייתא	שנה ראשונה
נפטר, מת	נח נפשיה	יהבת	נתת
כל השנים	כולהו שני		

24. ראה בהרחבה - ערוך [ערוך סבן].

שפירתי גיטין

גיטין דף גט:

קמליה	הרגו	לאינצויי	לריב
איקמיל	נהרג	שכיח	מצויים
מיבך הוה כייף	קפוף היה קפוף	איני	כך היא?
מחוי	מראָה	קרי	קורא
שב	שבע	כהני	כהנים
שית	שש	חשיבי	חשובים
תמני	שמונה	מיבך הוה כייפי	כפוף היו כפופים
במתניתא	בברייטא	נקמינן	אנו תופסים (מסורת מרבתינו)
חורפיה	חריפותו	נסיב	נשא
אמגוזא ופלגיה	(כ)אגוז וחצי	פסליה לזרעיה	פסלו לזרעו
פיסתקא ופלגי	בטנה וחצי	אחליה	חָלָלָה
אפכוה ושדרוה	החליפוהו ושלחוהו	חזו ליה	רואים אותו
עובדא	מעשה	בני גלילא	בני הגליל
ברעיה	רגלו		
דרנא	מדרגה, סולם		
אמרנא	אמרנו (שאלנו)		

דף ס.

לוח טבלא

שאלו שייליה
נפח נפחא
שאל שאיל

דף גט:

אטו כלום?, משום
לא ידענא איני יודע
והדר ואחר כך

שפירתי גיטין

גיטין דף ס:

שותים	שתו	מחסר במילתיה
עליונים	עילאי	מחוסר בדברו / בענינו
הולך	מיזל	אפטרות
סכור (סוגר ע"י סכר)	מיסכר ואשקויי	למקרי
ולחשקות		לטלטל
קרובים יותר	מקרבינן טפי	חזי
במהלכו ילך	כפשטיה ליזיל	שרי
על לב (לדעת)	אליבא	מעייני בספרא דאגדתא
מה (צורך) לאמרה	מאי למימרא	מעיינים בספר אגדות
יכולים	מצי	תיבעי
סכור (עשה סכר)	סכר מיסכר	אידבק
השקה במד השוה	אשקי בהינדוא	
חזק גובר	אלים גבר	
יושיבני	לזתבן	
זמן קבוע ללמוד	עידנא	אתמוהי קא מתמה
לעצמי	לדידי	תקיפי למיגמרינהו
לחשקות	לאשקויי	מתורגמניה
אני אשקה	אנא משקינא	שיפורא
לחיים (אני מסכים)	לחיי	שופר (שתוקעים בו), שופר (קופה) ²⁵
בינתיים, עד כה	אדהכי	תחתונים

דף ס:

25. הקופה נקראה שופר על כך שהיתה צרה מלמעלה ורחבה מלמטה ועקומה כעין שופר, מפני הרמאים (ראה שקלים [ו, א] בפירוש רע"ב).

שפירתי גיטין

גיטין דף סא.

עבדת	עשית	נפה	משמשת לניפוי הקמח מהסובין.
מעמינהו	טעם אותם	ריחים	משמשים לטחינת קמח.
שתא	שנה		—
הנהו	אותם, ההם		
בני בי חרמך	בני (העיר) חרמך	לחי	לוחות (לציד דגים)
אזול	הלכו	קוקרי	מצודה לדגים
שנוותא	(שם הנהר)	חזייה	ראהו
אהדרוהו ושדיוה	החזירוהו והשליכוהו	שדי אפיי	משליך בקעות גזע הדקל
שילחי נהרא	קצה הנהר	נתרן תמרי	נושרות התמרים
מתקיל לנהרין	מכשיל לנהר שלנו	מנקיט ואכיל	מלקט ואוכל
בהדייהו	עמהם	חזי מר	רְאֵה אדוני
טפי פורתא	יותר במעט	בידאי שדיתנהו	בְּיָדִי השלכתי אותם
יבשי פירין	יבשים חפירותינו	אתריה	מקומו
סליקו נפשייכו	סלקו את עצמכם	קרי	קרא
אזולי	רשתות (של חוט)		
אוהרי	רשתות (מחריות של דקל)		

דף סא:

צמיד פתיל כיסוי הדבוק [צמיד = דבוק, פתיל = כיסוי]

ליחוש נחשוש, יחשוש

דף סא.

כברה משמשת לברירת גרעיני התבואה מהפסולת המעורבת בהם.

שפירני גיטין

גיטין דף סב.

מאי רומיא	מה קושיה	גבל	מגבל (לש) העיסה.
אוקימנא	העמדנו	כפישא ואנחותא	נאדות עור שבלו ²⁶ ,
ודקארי לה מאי קארי לה		פשוטי כלי עץ ²⁷ .	
	והתופס אותה מה תופס	מיננב גנבא	גנוב גונבת
	אותה (מאחר והטעם מפורש	חלופי לא מיחלפא	
	בברייטא מה היתה הה"א שלו	(ל)החליף אינה מחליפה	
	להקשות)	מוריא	מוֹרָה (היתר לעצמה)
למירמי אחריתי	להקשות (מברייטא) אחרת	תורא	שור
לחלופי	להחליף	מדישיה קאכיל	מדישוֹ אוכל
מוריא	מוֹרָה (הוראה לעצמה)	נפיש אנריה	מרובה שכרו
בר בי רב	תלמיד ישיבה	ליחוש	נחשוש, יחשוש
ליכול חמימיא	יאכל (ארוכה) חמה	חוי	רָאָה
איכול קרירא	אוכל קרה	הדרא לטיבלא	חוזרת לטבלה
ואכתי	ועדין	מאי איריא	מה תפיסה (מדוע נקט)
		למימרא להו	לומר להם
		אחזוקו	חִזְקוּ
		אשרתא	אשרה, חיזוק
		אחזוקי מחזקינן	לחזק אנו מחזקים

דף סב.

ברד עושה השמן (בדד ע"ש בית
הבד, ששם עושים השמן
מהזיתים).

26. רש"י.

27. תד"ה ומניחה.

שפירתי גיטין

גיטין דף סב:

אצלם	לגביהו	צריך לומר	מיבעיא
מלכים	מלכי	עובר והולך	חליף ואויל
נקראים	איקרן	נעמוד	ניקום
כופלים	כפלינן	בן תורה	בר אוריין
יטעם	ליטעום	לפני בעל מחלוקת	מקמי פלגא
ואחר כך	והדר	בינתיים, עד כה	אדהבי

פרק שישי - האומד

שלה	דירה	דף סב:	
מגיע	מטי	עשתה אותו	שויתיה
מכל מקום	מיהא	יכול לעשות	בר שויה
כך עכשיו (וכי אפשר לדמות?)	חבי השתא	הגיע	ממא
		יהי	להוי
		הוֹיָה (יכולה להיות)	הוויא
		תשאַל	תיבעי
שלה	דירה	העמדנו	אוקימנא
שלו	דידיה	על דיבור שלו	אדיבורא דידיה
אהיה	הוינא		

דף סג:

שפירתי גיטין

גיטין דף סג:

בר שויא	יכול לעשות	עבדי בה עובדא	עשיתי בה מעשה
כל היכי	בכל אופן	עבדת	עשית
מגרשה	מתגרשת	חדור	חזרו
הכי השתא	כך עכשיו (וכי אפשר לדמות?)	שלחו לה ואולי	שולחים אותה והולכים (וממשיכים בכך)
מפי	מגיע	כי היכי	כשם ש-, כדי
מיהא	מכל מקום	לדידהו	לדעתם
שויה	עשה אותו	לדידן	לדעתינו
ליהוי	יהי	אצרכה	הצריך אותה
		קרו	קוראים
		אזול סהדי	הלכו העדים
למימרא	לאמרה (= זאת אומרת)	כתוב	כתבו
שויא	עשתה	כתובו חספא	כתבו חרס
שדר	שלח	הבו	תנו
דביתהו	אישתו	גימא מעליא	גט כשר
אשכחה	מצא אותה	אנחיה בכיסייכו	הניחיהו בכיסכם
יתבה	יושבת	סלוק סליק לחו	לסלק סילק אותם
לישא	לשה (בצק)	דידהו	שלהם
ליהוי	יהי	תיקו	תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)
איתה	ישנה		

דף סג:

שפירתי גיטין

גיטין דף סד.

דף סד.		מחזמן	נאמן
שליש	אדם שלישי, שליט ומושל ¹ .	קמאי דירי	בפני (בנוכחותי)
	⊖⊖⊖⊖	מינו	מתוך
		בעיא	רוצה
איתא	ישנה		
יהביה ניהליה	נתנו לו		
לדירה	לה	ליהמנא	יאמין לה, נאמין
יהיב לה ניהלה	נותן לה	לדירה	לה, לדעתה, אותה
הימניה	האמין לו	ידא יתירתא	יד יתרה
איתיהיב	גיפן	זכי	זוכה
מידי	כלום?	דילה	שלה
גבי הרדי	זה אצל זה, זו אצל זו	אמריתא	אמרתיה
ליהמניה	יאמין לו, נאמין לו	דא ודא	זו וזו
מתותי	מתחת	היכי דמי	כיצד
תינח	תהי נוחה (מובן אם-)	אתיא	הביאה
לדירי	לי, אותי, לדעתי	מאי בעיא גביה	מה דורשת (מדוע נמצאת)
מחזמנא	נאמנת		אצל

1. עיין חת"ס נפק"מ בין הפירושים.

שפירתי גיטין

גיטין דף סה.

דף סה.		ליתיה	איננו
היכי דמי	כיצד	בחדרי	בתוך
אתיא	הביאה	מינס נאים	פגוש פוגש
מאי בעיא גביה		קפידא	מקפידה (האשה)
מה דורשת (מדוע נמצאת)		שבקוה	עזבוה ²
אצלו		תרכוה	גרשוה ³
מיהא	מכל מקום	דידן	שלנו
מתא מחסיא	(שם העיר)	מיהא	מכל מקום
זימנין דמשבחת ליה	לפעמים תמצאנו	חמרא	יין
משקל	ליטול, לקחת	פניא	(שם הנהר)
שקליה	קחהו		

דף סז.

דף סה:		דרא	נשא
קולר	(ראה מ"ש דף ז.)	סילתיה	סלו
—●●●—		לגבי	אצל
ממית	תגיע	הכי השתא	כך עכשיו (וכי אפשר לדמות)
איתיה	ישנו	איתא	ישנה

2. ע"פ הלשון הכתוב בגט "אגרת שבוקין".

3. גירושין מתרגם תירוכין (שמות יא א.).

שפירתי גיטין

גיטין דף סז:

בעיא	צריכה	זימנין	פעמים, פעם אחרת
חמרא	יין		
ליחוש	יחשוש, נחשוש		
אידמויי אידמו	(ל)הדמות נדמו		
על	נכנס		
אשכח	מצא		
מקרי ינוקא	מלמד תינוקות		
גבייהו	אצלם		
נכתבו	יכתבו		
דביתהו	אשתו		
שכיב	מת		
משוו אינשי	עושים בני אדם		
ברא	בן		

דף סז:

שתי וערב לאורכה ולרחבה.

לצד זה	להאי גיסא
הולוכו	אובילו
	זימנין דנאיז ליה
	פעמים שחותך (מקצר) אותו
	אתי לאיפסולי
	יבוא להיפסל

דף סז:

מימסרן	נמסרות
שפיר	יפה (מובן, מיושב)
מחתם	לחתום
אין	כן
חדתא	החדש

שפירתי גיטין

גיטין דף סז:

פרק שביעי - מי שאחזו

נכתיה	נשכו (הזיקו)	תרנגולא אוכמתי	תרנגולת שחורה
חמרא חרתא	יין חדש	ליקרעה	יקרע אותה
מעצרתא	גת	ליגלחיה	יגלח אותו
רוחא	רוח	מציעתא	אמצע
קמיעא	קמיע	לותביה עילויה	יניחהו עליו
אסותיה	רפואתו	ננחיה	יניחנו
בישרא סומקא	בשר ¹ כחוש (רזה)	מיסרך	נאחז, נדבק
גומרי	גחלים	לינחות וליקום	ירד ויעמוד
חמרא מרקא	יין מזוג (במים)	חליש עלמא עילויה	
שימשא בת יומא	שמש בת יומה	פג לבו, התעלף, גסס	
בוזא דמיא	כד קטן של מים	לימוד	יטבול, יצלול
סיכורי	הקזת דם	לסליק	יעלה
עתיקתא	ישנה	ליתבי	ישב
ליתי	יביא	ליכול	יאכל

1. בד"כ "סומקא" פירושו "אדום".

שפירתי גיטין

גיטין דף סז:

ברתי	כרישין, חציר	מחוינא	אני מראה, אראה
תלנא	שלג (מחלה מחמת צינה)	שמעיה	שמשו
שמינא	שמן	אייתי	קבא, קביא, אָבִיא
חמרא חייא	יין חי	כרעא מחויתא	רגל מהבהמה
כי הוה	כאשר היו	אהדמו	נתחו
מגנו	משכיבים	הדמי	נתחים
לייתו	יביאו	כרעי	רגלים
מיפך אפכי	הפוך הופכים	אותיבו	הושיבו, שמו
אייתו	הביאו	הואי	היתה
מעיליה	הכניסה	פסוק	חתכו
בי מסותא	בית המרחץ	אותביה	הניחזהו
מוקמי	מעמידים	לתך דידך	לזו שלך
מהפכי	מהפכים	אותבה	הניח אותה
דמא	דם	ליעבדו	יעשו
פשימי פשימי	פְּהָרוֹת פְּהָרוֹת	ליכול	יאכל
איעסק בריחיא	נתעסק בְּרִיחִים	לחיי	לחיים (אני מסכים)
כשורי	(נשיאת) קורות	קריבו תכא	קרבו שולחן
סעיד	סועד	ריסתנא	מנת (האוכל)
גבן	אצלנו	חנקא חמתא	חֲנֹק-חֲמָת (עצם קטן שעל כף הירך, שאדם בולעו ונחנק)
לא מעלו	אינם כשרים	גששיה ושקלה	מִשְׁשׁוֹ ולקחה
ימר	יאמר		

שפירני גיטין

גיטין דף סח.

סודריה	סודרו	לקותא	לקות מחלה
		בדוק	בדקו
		בירא	בור
		שדו	השליכו
איגניב	נגנב	ציפתא עילויה	מחצלת עליו
כסא דכספא	כוס של כסף	ליתי	יבוא
בהדי דקא מעייני ואתי		לינח	ינוח
בתוך שמתבוננים ובאים		ינוקא	תינוק
אשכחיה	מצאוהו, מצאוהו	שמעיה	שמשו
סודריה	סודרו	חזית	רואה
חזי	רָאָה	שדיא	מושלכת
מיכל	לאכול	לא מעלו	אינם כשרים
לצעורן	לצער אותנו	שידה	שד
מיכל אכלי	לאכול אכלתי	שידתין	שְׂדוֹת, שְׂדָה
מעמי	טעמתי	שידתא	שְׂדוֹת (מרכבות לנשים)
חירא	לבנה (בעלת שחין)	איבעי ליה	היה צריך
עביד לן	עשינו	אעביד	אעשה
האידנא	היום, עכשיו	שמירא	שמיר ² (תולעת הבוקעת אבנים)
דוכתיה	מקומו	איתיה	הביא
אוכמא	שחור	אישתבח	נמצא
אוכמתא	שחורה		

2. "שמיר" לשון שמירה, וגם "שמיר" אותיות שר-ים ר"ל שמירה שלו ע"י שר של ים (בן יהודע).

שפירתי גיטין

גיטין דף סח.

שלישלת	שושילתא	בבשינהו אהדרי
חקוק	חקיק	פכשם (לחץ אותם) זו על זה
טבעת	עוקתא	מגלים
גזות צמר	גבבי דעמרא	שדים
נאדות של יין	זיקי דחמרא	ישנו
כרה (חפר)	כרא	הר פלוני
מלמטה	מתתאי	בריא
הריק את המים	שפינהו למיא	מלאה
סתם אותם (את הפתח שבין הבורות)	סתמינהו	מכסא במינרא
מלמעלה	מעילאי	חתמיה בנושפנקיה
שפך	שפכינהו	סליק
סתמם	טמינהו	גמר
בדקו לחותם	סייריה לנושפנקא	מתיבתא דרקיעא
גילהו	גלייה	נחית
מצאו	אשכחיה	מתיבתא דארעא
שטה, אשתה	אישתי	סייר
כאשר (נעשה) צמא	כי צחי	מגלי ליה
לא די, אי אפשר	לא סניא	מכסי
השתכר ושכב	רוה וגנא	חתים ליה ואזיל
הטיל	שדא	שדריה
		יחב
		נתן

שבפרתי גיטין

גיטין דף סח:

שכיב	רויט	סתמו (סביב צוואר)	סתמיה
שמחה (חתונה)	חדוותא	כשנתעורר	כי אתער
משמחים	מחדר	מפורזל ³ (קשור בשלשלת ברזל)	מיפרזל
שמעו	שמעיה	שם של אדוניך עליך	שמא דמרך עלך
סנדלר, רצען	אושכפא	אוחז אותו	נקיט ליה
עֲשֵׂה	עביר	הגיע דקל	מטא דיקלא
נעלים	מסאני	נתחכך	חף
שבע שנים	שב שני	הטילו (הפיל אותו)	שרייה
צחק	אחיר	אצל פוף (לדירה)	גבי כובא
קוסם (תואר)	קסמא	אלמנה	ארמלתא
קוסם (פועל)	קסים		
הגיע	מטא		
הכניסוהו אצלו	עיילוה לגביה		
אנסו שתייה	אנסיה מישתיא		
לקח לְבָנָה	שקל לבינתא		
הושיב	אותיב		
לכם	לכו		
חיזרו השקוהו	הדור אשקוהו		
מאכל	מיכלא		
הושיבה	אותבה		
משכו	נגידו		

3. זה פירוש מלולי, אולם ראה רש"י.

שפירתי גיטין

גיטין דף סח:

מיבליה	מאכלו	אשינא דטורא	על שן ההר (פסגת ההר)
עייל	נכנס	פקע	נבקע, נשבר
קניא	קנה	מנקיט	מלקט
משח	מדד	מייתי ביזרני	מביא זרעים
גרמירי	אמות	שדי	משליך, מטיל, זורק
שרא	זרק	נגר טורא	דוכיפת
מכדי	מאחר ש-, מכיון ש-	קינא	קן
בהדין עלמא	בעולם הזה	בני	בנים
כבשתיה	כבשת	חפיוה לקיניה	חפיהו (כיסו) את קנא
לדידי	אותי, לי	זוגיתא חיותי	זוכית לבנה
לא קא בעינא מינך	איני רוצה ממך	למיעל	להכנס
איבנייה	אבנה אותו	מצי	יכול
מיבעי לי	אני צריך	איתי	הביא
שמירא	שמיר (תולעת הבוקעת אבנים)	אותביה עילויה	הושיבו עליו
מסיר	מסור	רמא ביה קלא	צעק עליו
שרא דימא	שרו של ים	שדייה	השליכו
תרנגולא ברא	תרנגול הבר (דוכיפת ⁴)	שקליה	נטלו
מהימן	נאמן	נפשיה	עצמו
שבועתיה	שבועתו	חזיתיה	ראית אותו
עבר	עושה, עשה	אסיקתיה לאורחיה	העלית אותו לדרכו
ממטי ליה לטורי	מביא אותו להרים	מכרזי	מכריזים

4. דוכיפת (ויקרא יא, יט) תרגום - נגר טורא [ופירושו חרש (אמן) החר].

שפירתי גיטין

גיטין דף סח:

ברקיעא	בשמים	רבותייכו מינן	יתרונכם ממנו
ניחא נפשיה	קורת רוח, נחת רוח	שקול שושילתא מינאי	טול שלשלת ממני
זכי לעלמא דאתי	זוכה לעולם הבא	הב לי עיוקתך	תן לי טבעתך
עבדי	עשיתי	אחוי לך רבותאי	אראה לך גדולתי
כי היכי	כדי, כשם ש-	עיוקתיה	טבעתו
ליכליה	יאכלהו	בלעיה	בלע אותו
בעי מימת גברא	צריך למות האיש	אותביה	הושיבו
בגו תלתין יומין	בתוך שלשים ימים	חד גדפיה	אחד מכנפיו
בעיא מינמר	צריכה להמתין	פתקיה	זרקו
תליסרי	שלוש עשרה	פרסי	פרסאות ⁵
שמעתיה	שמעת אותו	ממא	מגיע
אחיבת	שְׁחָקָה	גבי	אצל
אבי גזא	על בית האוצר	סריך	נאחז
לקסום	קסום?	מלכוותא	מלכות (נשי המלך)
תותיה	תחתיו	לנבייכו	אצלכן
תרחיה גביה	עָפְבוּ אצלו	אין קאתי	אכן בא
בנייה	בנאו	ברעיה	רגליו
קאי לחודיה	עומד לבדו	מוקי	גרביים

5. פרסה = 4 מיל. לגר"ח נאה- 3840 מטר, כך ש-400 פרסאות = 1,536,000 מטר. להחזו"א- 4608 מטר, כך ש-400 פרסאות = 1,843,200 מטר.

שפירתי גיטין

גיטין דף סט.

תבע	תובע	תלת מאה כסי	שלש מאות כוסות
נידוטייהו	נדותן	אהאי גיסא	על צד זה
אתיוה	הביאוהו	ורדא חיורא	ורד לבן
הבו	נתנו	קאי בחד דרא	עומד בשורה אחת (כל העלים שלו הם מצד אחד של הקנה)
עזקתא	טבעת	לישלקיה	ישלוק אותו
חזייה	ראהו	שיתין	ששים
פרח	נסתלק, עף	צליחתא	כאב חצי הראש (מיגרנה)
ביעותתא	בְּעֵתָהּ (פחד, אימה)	לישחמיה	ישחוט אותו
דמא דרישא	דם מהראש	זוזא חיורא	זוז לבן (שישחיו וישחט בו)
ליתי	יביא	כייב	כואב
שורבינא	תָּאֶשׂוּר (עץ)	נזדחר מרמיה	יזהר מדמו
בינא	עָרְכָהּ, אָשַׁל	לסמינחו לעיניה	יסמא את עיניו
אסא דרא	הדס לח	ליתלייה	יתלה אותו
זיתא	זית	סיפא דכבא	מזוזת הפתח
חילפא	עָרְכָהּ	חייף	מתחכך
חילפי דימא	חלפי הים (רוזמרין)		
יבלא	יָבַל (מין עשב [יבלית, חצב])		
לישלוקינחו	ישלוק (יבשל) אותם		
בחדרי הדרדי	זה עם זה, יחד	ככא	שיניים (מחלה בשיניים הפנימיות).
לנמול	ישפוך		

דף סט.

שפירתי גיטין

גיטין דף סט.

חרס	חספא	נזלת חריפה.	ברסם
אחריו	אבתריה	⊖⊖⊖⊖	
יאמרו	לימרו	מחלת עינים	ברוקתי
כלב זקן	אסא כלבא	שבוע חוליות (מנומר בשבעה גוונים)	שב חומרי
שוטה תרנגול	אכסא תרנגולא	ייבשהו בצל	נייבשיה בטולא
יגבה (יבקש)	ליגבי	ישחק, יכתוש	נישחוק
חתיכות בשר	אומצי	מנות	מנתא
בתים	בתי	פחול (חומר בצבע כחול ליפוי העין)	כוחלא
ויתנם לו	וליתבינהו ניהליה	ימלא	לימלי
צינור הדלת (חור מפתן הבית שהדלת סובבת בו)	צינורא דדשא	מכחולות	מבחלי
ניבלינהו בקלקולי דמתא		יותר	מפי
יאכלם באשפתות העיר	לפשוט	נתעור	פקע עיני
יפשוט (יסיר)	נימרו	סגורים בלילה	שברירי דליליא
יאמרו	פלוניתא	יביא	ניתי
פלונית	שבקינהו	חבל של שער	שודרא ברקא
עזבו אותו	ליחרו	יקשור	ניסר
ינחרו (ידקרו)	בביתא דעיניה	רגל אחת	חדא כרעא
בבת עינו	סומקי	כלב	כלבא
טחולים	מגווא דחיותא	יקשקשו תינוקות	ניטרפו ינוקי
מתוך הבהמה			

שפירתי גיטין

גיטין דף סט.

נימוינהו	יצלה אותם	נבבא דעמרא	גיזת צמר
אחספא דאומנא	על חרס היוצר	ניגדול	יְשׁוּר, יעשה
ליתב	יֵשֵׁב	פתילתא	פתילות
מגואי	מבפנים	לשמיש בחלא	יְטָבֵל, בחומץ
מאבראי	מבחוץ	ניגדבל בקיטמא הדין	יגלגל באפר הזה
עוירא	העיוור	ניתב בנחיריה	יתן בנחיריו
איכול	אוכל	ליחוי	יראה
פתיחא	פיקח (ההפך מעיוור)	אזלת	הולכת
סב איכול	קח אכול	נפסע	יפסע
ליתבריה	ישברנו	ניקום	יעמוד
הדרי עילויה	חוזרים עליו	האי גיסא	צד זה
דמא דאתי מנחירא	דם שבא מהנחיר	נישקול מינא	יקח טיט
ליכתוב	יכתוב	ימינא	ימין
ניכתוב	יכתוב	מתותי	מתחת
עיקרא דאספסתא	שרש של חציר	שמליה	שמאלו
אשלא דפורייא עתיקא	חבל של מטה ישנה	שמלא	שמאל
קורטמא	נייר של עשב	ימיניה	ימינו
מוריקא	כרכום	ניטמיש	יְטָבֵל
סומקא דלוליבא	אדום של לולב	תותי מרובא	תחת מרוב
נקלינהו בהדי הדדי	ישרפם יחד	נייתו מיא	יביאו מים

שפירני גיטין

גיטין דף סט.

לישרו	ישפכו	ליבשיל וליכול	יבשל ויאכל
כי חיבי	כשם ש-, כדי	לישתי אבתריה	ישתה אחרי
פסקי	פסקו	שיכרא חריפא	שְׁכַר חריף
ליפסוק דמיה	יפסוק דמו	ככא	שן חולה
פלניא בר פלניתא	פלוני בן פלונית	תומא יחידא	שום יחידי
פומא	פה	נימרסיה	ימרסנו (ימעך אותו)
גילא דחיטתא	קש של חטה	מישחא ומילחא	שמן ומלח
סריך	דבוק	נתביה	יניחהו
כבדא	כבד (אבר בגוף)	אמופראי דאליונא	על צִפְרָן של בוהן
פומיה	פיו	ההוא גיסא דכייב	אותו צד שכואב
איתמוחי איתמח	להיות נמוח (כבר) נמוח	נהדר ליה	יקיף אותו
בוני	קמצים, חופנים	גדנפא דלישא	מסגרת של עֶסֶה
פירמא דסילקא	חתיכה של סלק	ניזדהר לבישריה	יזהר על בשרו
ברתי	כרישין, חציר	קשי לחיורא	קשה (עלול לגרום) לצרעת
פרידא	מין עשב	חינכי	חֲנִיכִים
טלפחי	עדשים	חומתי	שם עשב חם
כונא	קומץ, חופן	ממרו	מְמָרוֹר (מין עשב מר)
כמונא	כמון	עיקרא דחומתי	שרש של חומתי
חבלי	חבלים (י"ג תבלי תבלין)	נינקומ	יתפוס
כנתא פמירתא	פי טבעת (של) פְּטָרֶת (רְחֵם)	לאוקומי	להעמיד (המחלה שלא תתמשך)
		לבשולי	לבשל (לריכוך אבעבועות)

שפירתי גיטין

גיטין דף סט:

פארי דריש נפייא	סובין שבראש הנפה	נטלה בת מחווא	נטלה מהעיר מחווא
מלפחי בעפרייהו	עדשים בעפרם	חמרא נקידא	יין צלול
שובלילתא	זרע תלתן	נישלוקינהו	יבשלם
חומרתא דכשותא	פרח של כשות	כי בשיל	כאשר בשל
כאמנווא	כאגוז	רביעתא דחלבא	רביעית חלב
לאיפתוחי	להפתח (ותצא המוגלה)	עיוא חיוורת	עז לבנה

דף סט:

לינפח	פִּתָּה (ינשוף)	סיסין	מין נענע לחה (טריה).
תחלי חיוורתא	שחליים (צמח בר) לבנים	נימייפיה	יציפנו
גילא דחימתא	קש של חטה	קלחי ברבא	קלחי כרוב
לאסוקי	להעלות (לרפא הבשר מהבקעים)	ניבחשיה	יבחשנו
עפרא מטולא	עפר מהצל	גוואא דמרמהין	ענף של עץ מרמהין (מין צמח ריחני)
ניגבול בדובשא	יגבול (ילוש) בדבש	כי בשיל	כאשר בשל
מעלי	מועיל, טוב	נפקי דכלבא חיורא	צואה של כלב לבן
כי פיסתקא	כמו (נפח של) פלוט	ניגבול בנטפא	יגבול (ילוש) בנטף (צרי, מין שרף בעל ריח טוב)
ברסם	דלקת המוח, נזלת, מורסן		
נישדור	הבא מן החוטם		
חלבניתא דובשניתא	אמוניאק		
חלבנה דובשנית (שרף מתוק)			
מלי תרוודא	מלא תרוד (כף)		
דובשא חיורא	דבש לבן		

שפירתי גיטין

גיטין דף סט:

נפקא	צואה	נשתי	ישתה
ניכול	יאכל	אבתרייהו	אחריהם
מפריק	מפרק	חמרא מרקא	יין מזוג (במים)
גירא	חולי החזה	פרח ליביה	יחלש לבו
ליתי	יביא	יוקרא דליבא	כובד הלב
גירא דלילתא	חץ שנופל	אמרי	אמרתי
ניפכיה	יהפוך אותו	חימי	חטים
נשרי מיא עלויה	ישפוך מים עליו	דובשא	דבש
נשתי	ישתה	צרחא דליבא	כאב הלב
אישתי	שְׁתָּה	תלת ביעי ניניא	
ניזדהר	יזהר	(נפח) שלש ביצים מינטה /	
גילויא	גלוי	נענע	
אנפקא דחמרא חייא	כוס של יין חי	ביעתא	(כ) ביצה
מורסא	מורסה (פצע מוגלתי), שחין	כמונא	כמון
אחלא תולאנא	אָהָל אָדום כתולעת שני	שומשימי	שומשום
פירחא דליבא	חולשת הלב	ליכול	יאכל
ברושייתא דשערי	חלות של שעורים	כאב מעי	כאב מעיים
נשמרינהו	ימרחם וישרה אותם	פלפלי אריכתא	פלפלים ארוכים
כמכא	כותח	עבד	עשה
עילויה	עליו	מהני דידן	מאותם (פלפלים) שלנו
ניכול	יאכל	אתסיא	נרפאה

שפירתי גיטין

גיטין דף סט:

כירצא	תולעת בני מעיים	נמחיא בתנורא	יטיחנו בתנור
אמרפא דעראה	עלה של דפנה	נוקי להדיה	יעמוד כנגדו
חיורא	לבנה	כי היכי דיביש	כשם שייבש
ביורא גלגילא	זרע גרגיר	נייבש מחליה	יתייבש טחולו
ניציירא בשיסתג	יקשרנו בחתיכת בגד	פלוניתא	פלונית
נתייריה במיא	ישרה אותו במים	נימחייה	יטיחנו
נשתיה	ישתה	בני אורכי דביתא חדתא	
נודהר מבינתא	יזהר מהגרגיר	בין שורות לבנים של בית חדש	
מנקבא לה למעינייה	מנקבת את בני מעיו	ליבקי שכבא	יחפש המת
למיסר	לעצור (שלשול)	דשכיב בשבתא	שמת בשבת
רמיבא	לחה, רטובה (טריה)	נישקליה	יטלנו
למישרא	להתיר (-עצירת המעיים)	נותבה	יניחנה
יבישתא	יבשה	ביניתא	דג
איצא	אצה (מין עשב)	נימווייה	יצלהו
סכר נהרא	סוגר נהר	בי נפחא	בית מלאכה של נפח
טחלא	טחול (נפוח)	ניכליה	יאכלהו
שב בני דמיא	שבע עלוקות המים	עיוא דהות שתיא	עז שהיתה שותה
נייבשינהו בטולא	ייבשם בצל	אישתחימ	נשחטה
טחלא דציפרתא דלא		אישתבח	נמצא
איפתח	טחול של עז שלא נפתחא	ליפתח חביתא	יפתח חבית
	(שלא ילדה)		

שפירתי גיטין

גיטין דף סט:

מרגל	מָרְגָל (יהא רגיל)	ממחיתה	ירכו
מעליא	מועילה, טובה	צמירטא	צמרת (אבנים בדרכי השתן)
רושחתא	טחורים	ניתי	יביא
אקיקא	עשב ששמו קקולי, מין בושם, שרף של עץ השיטה	נימופייתא	נְטָפוֹת (טיפות)
אילוא	אָהל	מישחא דכופרא	שמן של זפת (עטרן)
אספירכא	כסף חי	איצרא דברתי	סחיטה של כרישין
מרתכא	סיגי כסף	חמרא נקידא	יין צלול
חומרתא דפילון	צורר של פילון (מין בושם)	לישרי	יטיל (יכניס)
שיאפא דחמימתא	צואת יונים	אונא דזיקא	אוזן (ידית) של נאד (כלי עור)
נינקט בשחקי דכיתנא	יתפוס בבלויי פשתן	לתלי ליה	יתלה אותו
בקיטא	בקיץ	חומא דזהוריתא	חוט של זהורית (חוט אדום)
דעמר גופנא בסיתוא	של צמר גפן בחורף	שדתיא	השליכה אותו (שנטווה על ידה)
שיכרא מרקא	שיכר מזוג (במים)	דומה בת דומה	חשודה בת חשודה
שיגרונא	שָׁרֹן (מחלת הירכיים)	נשתין	ישתין
פתיא דמוניני	כלי של ציר (רוטב) דגים	אסיסנא יבישתא	על סנה יבש
ניגנדריה שיתין זימני	יגלגלנו (ישפשף אותו) ששים פעמים	בצינורא דדשא	בצינור הדלת (בחור מפתן הבית)
		נעיין	יחפש, יבדוק
		חומרתא	אבן קטנה עגולה
		צימרי	חום, קדחת

שפירתי גיטין

גיטין דף ע.

דף ע.

חלשים ביותר.	בעלי ראתן	קדחת חיצונית	צימרא ברא
כוסברה, דובדבנים.	גודגניות	מדות (סאים)	גריבי
טירוף הדעת, [אלריא =	דלריא	גרעיני תמרים	סופלי
התקף פיהוקים].		עלים (של עץ-) אָדָר	אטרף אדרא
חלשים.	ויתקין	ישלקם (יבשל אותם)	נישלוקינהו
מין צמח שמכנים ממנו	כשות	לבדו	לחודיה
שכר, בירה.		ישב	ליתוב
נופלים (אפילפסיה).	נכפים	יניחם	לתבינהו
צרעת.	נתק	ספלים	משיכלי
התכווצות שרירים.	עוית	שולחן	פתורא
		יניח	ננח
		יעמוד מעל זה	ניקום מעילוי האי
ענבי תאל (ענבי גפן המודלת	ענבי תאלא	יניח. [י"ג ליתבי	לותיב
בדקל)		ישיב]	
חזזית, ילפת (מין שחין הלח	חזזיתא	יעלה בו חום	ניסק ביה הבלא
מבחץ ויבש מבפנים)		ירחץ (הגוף)	לסחי
יביא	ליתי	מעקרים (עושים אותו עקר)	מיעקרי
שבע (גרעיני) חטים	שב חימי	קדחת פנימית	צימרא גוונא
גדולות וטובות	ארזייתא	קמצים / חופנים של סלק	בוני דסילקא
ישרפם (יִקְלָה אותם)	ניקלינהו	משבע ערוגות	משב משארי
על מר (את חפירה) חדש	אמרא חדתא	עפרם	עפרייהו

שפירתי גיטין

גיטין דף ע.

נפיק משחא	יוצא שמן	מאשרן	מחזקות
נישוף	ימרח	מפקנן	מענגות
עבר	עשה	אש גרמי	אש של עצמות ("אש גרמי" הוא שם מחלה הידועה להם)
איתסי	נרפא	אסותיה	רפואתו
מחו ליה	הכוהו	שקייני	משקאות
אלונכי דפרסאי	רמח של פרסיים	שבעא	שבעה (ימים)
מיחייא לא חיי	חיה לא יחיה	תריסר	שנים עשר (ימים)
אדהכי והכי	בינתיים, עד כה	מתסי	נרפא, מתרפא
ניספו ליה	יאכילוהו	אליבא ריקנא	על לב ריקן (קודם האכילה)
בשרא שמינא	בשר שמן	עייל	נכנס
אגומרי	על גחלים	נשי ידיה	רחץ ידיו
חמרא חייא	יין חי (שאינו מזוג)	מיתו	מביאים
חיי פורמא	יחיה מעט	בונא	קומץ, חופן (מלא יד)
מפקיד אביתיה	מצוה לביתו (צוואה)	שתיתא דמלפחי	שתית של עדשים (מאכל העשוי מקמח עדשים ומלח)
זיבורא	דבורה	חמרא עתיקא	יין ישן
נשקיה	ישקוהו	ניגבלינהו	יגבלם (ילוש אותם)
רביעתא דחלא שמנו	רביעית של חומץ חזק	בהדי הדדי	ביחד, זה עם זה
אחילו	(שם המחלה)	ניכול	יאכל
משבען ומשחנן	משביעות ומחממות	ניכרוך בסדיניה	יתעטף בסדינו
ומשלשן	משלשלות		

שפירתי גיטין

גיטין דף ע:

משליך אותו	שדי ליה	ישכב	ניגנין[ה]
מידות קטנות	קפיו	ליבא דנוקמיה	
כרכום יערי	קורמפי דחוחי	אין שיעמידנו (אין להעירו)	
יכתשם	נידוקינהו	עומד מעצמו	קאי מנפשיה
יבשלם	נישליקינהו	יטלנו (יסיר)	לישקליה
ישתה	נישתי	חוזר עליו (החולי)	הדר עילויה
נחלש, חולה	חליש	יין חד (חריף) לבן	טיליא חורא
כך היא?	איני	(מחלת חולשה)	ויתק
עשתה	עבדה	ששים	שיתין
		טוב, מעולה, משובח	מעליא
		(יין) אדום ריחתן	סומקא ריחתנא
		גרועה	גריעא
		בקרים	צפרני
		אצל (ליד) האש	גבי נורא
		מורח שמן	שייף משחא
		שמש	שמשא
		טועם דבר	טעים מירי
		דרדר	דרדרא
		כרכום (שגדל בין-)	מוריקא דחוחי
		לועס ובולע אותו	אלים ובלע ליה

דף ע:

חתוך	מגויד
	לא מעלו ולא קשו
אינם טובים ואינם קשים	
מצטלל (דעתו נהיית צלולה)	מתציל
לחזור	למיהדר
להמלך, להנצל	אימלוכי
מדמה	מדמי
ידמהו	לידמיה

שפירתי גיטין

גיטין דף עא.

נידמייה	ידמהו	אישתקיל מילוליה	ניטל דבורו, נאָלם
סמיה בידן	סם (תרופה) שלו בידינו	מיהת	מכל מקום
בישראל סומקא	בשר כחוש	לדידיה	לו, לעצמו
אנומרי	על גחלים	אטו	משום, כלום?
חמרא מרקא	יין מזוג (במים)	מיחלפא	מתחלפת
חבי השתא	כך עכשיו (וכי אפשר לדמות?)		
דעתא צילותא	דעת צלולה		
כחישותא	כחישות (חולשה)		
אתחילה ביה	התחילה בו (גרמה לו)		
שגישתא	משובשת		
בביתא דשישא	בבית של שיש		
כברא	בחוץ		
ליחוש	נחשוש, יחשוש		
שיחיא	שְׁחִיָּה, תנועת ראש		
נקמיה	אחזתו		
גלופקרי	גלופקריין (מעילים)		
סדיני	סדינים		
קורא אחדיה	קר אחזו		
		מחזורתא	מלובנת, ברורה
		כדשנין	כמו שתירצנו
		תנינא	שנינו
		חוינא	אני רואה
		מירי דהוה	בדומה ל-
		מילי מימסרן	דברים נמסרים
		אתאן	באנו
		אין	כן
		מיבעי ליה	היה צריך לומר

דף עא:

דף עב.

תנינא	שנינו	מילי לא מימסרן	דברים אינם נמסרים
אינשי	בני אדם	נפיק מינה חורבא	יוצאת ממנו תקלה

דף עא.

שפירתי גיטין

גיטין דף עב:

לשונות	לישני	פעמים, פעם אחרת	זימנין
קצרכו	איצטרכי	בושה, כלימה	ביסופא
גט כשר, גט גמור	גיטא מעליא	חיישי ומחתמי ליה	
לא תצטרך	לא תיבעי	חוששים ומחתמים אותו	
פירש	פריך	מלובנת, ברורה	מחזורתא
אומד	אומדנא	ואחר כך	והדר
		לִיבם	יבומי
		תשאֵל	תיבעי
		חלה	חלש

דף עג.

אנו צריכים אומד	בעינן אומדנא	נכנסו אצלו	עול לגביה
כן	אין	איני יודע	לא ידענא
אנו מתירים	שרינן	אשאל	איבעי
הפקיעו ממנו	אפקעינהו		

תהא נוחה (מובן אם-)	תינח	דף עב:	
עשו אותה	שוויה		
מכר	זבין	התנתק (יצא)	ניתק
אונס שנולד	אונסא דמיתיליד	⊖⊖⊖⊖⊖	
הוציאו בה (העבירו דרכה)	אפיקו בה נהרא	התירו שמן	שרו מישחא
נהר ⁶		כיצד	היכי דמי

6. ראה לעיל נ. תוס ד"ה מאי עידיית.

שפירתי גיטין

גיטין דף עג:

דף עג:

שכר ביאה.

אתננה

הולכת

אזלא

כלום?

מירי

דף עד:

(מין בגד)

אצטלית

אינו מביא

לא מייתי

אצל ב-

גבי

כגון זה

כי האי גוונא

לקרב אותה

לקרובה

להרחיקה

לרחוקה

בוש לתבוע אותה

כסיף למיתבעא

בושה לתבוע אותו

כסיפא למיתבעיה

מכל מקום

מיהא

כאשר היינו

כי הוינן

השקט לו (תדאג שלא יהיו

מערערים)

שפי ליה

קבלת עליך

קבילת עלך

נתגלגל הדבר

איגלגל מילתא

הגיע

מטא

אין אנו משיבים תשובה

לא מותבינן

(אין אנו פורכים)

משובשת

משבשתא

קנו שומשמין

זבן שומשמין

על גדות הנהר

אגידא [אגורא⁷] דנהר

שְׁכָרוּ מְלָחִים (ספנים)

אגור מלחי

להעבירם

לעבורינהו

קיבלו

קבילו

נסתם

איסתבר

שְׁכָרוּ חמורים

אגורו חמרי

הפקיעום (הורידום) לנו

אפקעינהו ניהלן

קבלתם

קבילתו

אָנְזִים לבנים

קאקי חיורי

מפשיטים

משלחי

טליתות של בני אדם

גלימי דאינשי

7. מסורת הש"ס.

שפירתי גיטין

גיטין דף עד:

אוכלים רבע	אכלי ריבעא	כאשר עליתי	בי סליקי
דלָה (תשקה)	דלי	מצאתיו	אשכחתיה
שליש (1/3)	תילתא		
מָטָר	מיטרא		
היתה, הִנֵּה	הויא		

דף עד:

בור (מידת נפח השוה ל-30 סאה)

דף עה.

אינה, לא תהיה	לא הויא	עד שנחלקים	אדמיפלגי
היתה, הִנֵּה	הויא	יחלקו	ליפלגי
מפייסת אותו	מפייסה ליה	יחלקו	ליפלגו
אינו בעין	ליתיה בעיניה	הקפדתו	קפדיה
ישנו	איתיה	תִּשְׁאַל	תיבעי
מאחר ש-, מכיון ש-	מכדי	מחל לה	אחלה
תִּנְאִים	תנאי	אצלה [=עליה (על האיצטלית)]	נבה
למדנו אותם	גמרינן להו	כך עכשיו (וכי אפשר לדמות?)	הכי השתא

דף עה:

התקין	אתקין	לצער אותה	לצעורא
פורענות לעצמו	פורענותא לנפשיה	אריסו (ראה מש"ל מג:)	אריסיה
		דולים, הרימו	דלו
		דליים (להשקאה)	דלוותא

שפּרטי גיטין

גיטין דף עו.

מכדי	מאחר ש-, מכיון ש-	לא אתינא	לא אבוא
תנאי	תנאים	ממא	הגיע
גמרינן	למדנו	לא אישתהויי נמי אשתחי	
כולי האי	כל זה, כל כך	(ל)השתהות גם לא נשתקה	
סגי	די (מספיק)	למימרא	לאמרה (= זאת אומרת)

קיימא	עומדת (ממוקמת)
מיפטרי	נפטרים (נפרדים)
מהדרי	זה מזה

דף עז.

גמרינן	למדנו, אנו למדים	קרי	קורא
אהייא	על איזו (על איזה חלק מהברייתא זה נאמר)	לישנא מעליא	לשון נקיה
לקיומא	לקיים	ולכי מלו	ולכשימלאו
למימרא	לאמרא (זאת אומרת)	ליחוש	נחשוש, יחשוש
הוה קיימא	היתה עומדת	מתני	משנה, לומד
		שרו מישחא	התירו שמן
		ההוא סבא	אותו זקן
		שריתוה	התרתם אותה
		איקיים	נתקיים
		תיבעי	תשאַל

דף עז:

תנאי	תנאים	קרפיפה	(רשות המוקפת גדר)
מטינא	אני מגיע, אגיע		
ליהוי	יהי		
אי משתהינא באורחא	אי משתהינא באורחא		
תלתין	שלשים		

דף עז.

שפירתי גיטין

גיטין דף עז:

לברו

לכשתצא | גרידא

לכי נפקא

פרק שמיני - הזדק

חד בשבא	אחד בשבת (יום ראשון)	למיתביה	לתת אותו
מעלי שבתא	ערב שבת (יום שישי)	תקף ליה עלמא	תקפו העולם (גבר קליו)
גבי	אצל, ב-	ליקניה ניהלה	יקנהו לה
ליתיה	איננו	לחהווא דוכתא	לאותו מקום
		תיזל איהי	תלך היא
		תיחוד	תסגור
		איכסיף	נתבייש
		אינלי מילתא	נתגלה הדבר
		הואי	היתה
		אתרכאי	נתרבתה
		הוה קיימא	היתה עומדת
		פיסלא	יתד של עץ
		חזינן	אנו נראה
		הויא	היתה
		פלג	חלק
אמו	כלום?, משום		
קניא	קנויה		
נהי	יהי (נניח)		
קני	קנוי		
ידה גופה	היד שלה עצמה		
דביתהו	אישתו		
בהדי פניא דמעלי שבתא			
לפנות ערב של ערב שבת			
(סמוך לכניסת שבת)			

דף עז:

שפירני גיטין

גיטין דף עח.

רשותא לנפשיה	רשות לעצמו	בעינא	אני מבקש, אני רוצה
דידה	שלה	ערק לה חרציה	הצר לה מתניו
דידיה	שלו	שלפתייה	חלצה אותו
אושלא	השאילה	בהך קמיינא	אותה הראשונה
מושלי	משאילים	בת איגרושי	נפן לגרשה
		הויא	היתה, הנקה
		היכי דמי	כיצד
		ליחוי	נראה, יראה
כפות	קשור	הי מינייהו קדים	מי מהם קודם
קלתה	הסל שלה (שנותנת בו כלי מלאכתה וטווי שלה ¹)	בהדי הדדי	כאחד
שם לווי	שם נוסף המייחד אותו (שאינו נקרא בשמו בסתם כמו "קדש", "יתד", אלא נוסף שם לווי "קדש חיתוך", "יתד ישיבה")	דף עח:	
		משיחה	חוט הקשור לגט
		תשוח	תתכופף
ברעי	רגלים	אניד גביה	אגוד אצלו
קפדי	מקפידים	היכי דמי	כיצד
לאיתויי	לרבות	לדידי מיפרשא לי	שמעתי בפרוש
טסקא	סל		

1. רש"י (ב"מ ט:).

שפירתי גיטין

גיטין דף עט.

אינו נשמר	לא מינמר	ידעין חברין בבלאי	יודעים חברינו הבבלים
(ל)השמר	אינמורי	כל היכי	כל כך
לנוח	למינח	תינמריה	ותיזיל תשמרהו ותלך (= ותמשיך בכך)
זקן	סבא	שיננא ²	שָׁנָן (בעל שניים גדולות)
שלה	דירה	תעביד עובדא	תעשה מעשה
שלו	דידיה	מטי	מגיע
השאלה	אושלא	אצרבוה	הצריכוהו (לאחיו)
משאילים	מושלי	מאי למימרא	מה (צורך) לאמרה
כלום תפיסה היא (= וכי זו ראיה)	מידא איריא	אכתי	עדין
כמות שהיא	כדאיתא	מצי	יכול

דף עט:

נכסי צאן ברזל שבלו	בלאות
תיבה	קופה
תחתית, קרקעית	שוליים

כל זה, כל כך	כולי האי
מקפידים	קפדי

דף עט.

סל	טרסקל
----	-------

שוברתי גיטין

גיטין דף פ.

גופה	עצמה	איסמנדרא	שלטון העיר
מינמרה	נשמרת	בשכר	(שם השליט הממונה מאת המלך)
		כי האי גוונא	כגון זה
		זילא לחו מלתא	בושים בדבר
		שביחא	שבח
אילונית	(עיין מש"ל מו:).	תנינא	שנינו
		ליערבינהו וליתנינהו	יערבם וישגם
קרי	קורא	תיהוי	תהיה
מליכא	מלוכה ³ (עודנה מולכת)	לישנא מעליא	לשון נקיה
מדברי שבחייהו	מזכירים שבחם	נקמ	אחז, תפש
ספריה	סופריו	מיחלפא	מתחלפת
יתביתו	אתם יושבים, תשבו	בהך קמייתא	בזאת הראשונה
כתובו	כתבו	איקיים	נתקיים
מימסרן	נמסרות	רמיא	מוטלת (נפלה לפניו ליבוש)
		היכי דמי	כיצד
סנמר	שומר העיר, אדם הבקי בגבולות שדות אנשי העיר.	דף פא.	שער הכניסה של הבית

שפירתי גיטין

גיטין דף פא:

פונדק	בית אכסניא	ליתכשר	יכָשֶׁר (יהא כשר)
קרפּיפּות	חצירות (שסביב הבית)	שחרורי שחרריה	(ל) שחרר שחרר
	⊖⊖⊖⊖⊖	עבד	עשה
אתריה	מקומו	מכדי	מאחר ש-, מכיון ש-
קרו	קוראים	לדידי	לי, לדעתי
גופה	עצמה	שאלתיה	שאלתיו
מיגליא	מתגלה	מתני	מְשֻׁנָּה (גורס)
מפקינן	אנו מוציאים	תני	שָׁנָה
		מתניתא נמי דיקא	
		הברייטא גם מדוקדקת	

דף פא:

דף פב.

אוקימנא	העמדנו	לקבע	יקבע
לאסוקיה	להעלותו (להכשירו)		

פרק תשיעי - המגרש

לכשר ביה מוכא	יכשיר בו הרבה	שפיר	יפה (מיושב, מובן)
מידי דהוה	בדומה ל-	מיטמו	נטמאים

שפירני גיטין

גיטין דף פב:

מממאי	נטמאים	לבר	חוץ, לבד
		לא סני	אי אפשר
		מינסכא	נשאת
		אחוה	אחיו
מידי דהוה	בדומה ל-	משרא שרא	(ל)התיר מתיר
אוקימנא	העמדנו	תנאי	תנאים
תיבעי	תשאַל	תנסיב	תנשא
קנין מעליא	קנין גמור	מקיימא	מקיימת
איתא	ישנה		
אהנו	הועילו		
משכחת לה	אתה מוצא אותה		
למיסרא	לְאַסְרָהּ	לוחיב	ישיב (יקשה)
שרא	התיר	שמיע ליה	שמע
		מייתי	מביא (לומד)
		מתני	לומד
		למימרא	לאמרה (= זאת אומרת)
		מיפרך קפריך	שבור שובר (= מקשה)
		לדידי	לי, לדעתי
		מיהו	אבל
		לדידכו	לכם, לדעתכם
		אנידא	אגודה, קשורה

דף פב:

דף פג:

דף פג:

שרא	התיר
סליק	עולה
תיקן	תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)
נתארמלה	נתאלמנה

שבברני גיטין

גיטין דף פד.

שׂרִיא וקִימָא	מותרת ועומדת	כך עכשיו (וכי אפשר לדמות)	הכי השתא
עבדי	עושים (- עם דרשת הפסוק)	בדיריה קיימא	
מיבעי להו	נצרך להם	בו עומדת (בידו תלוי הדבר)	
מאית	מת, ימות	מבריו נפשיה	נוקב / דוקר עצמו
מקיימא	מקיימת	סילואתא	קוצים
דיריה	שלו	נאים	ישן
תיבעי	תשאל	בדירה קיימא	
שרי	התיר, מתיר	בא עומדת (בה תלוי הדבר?)	
בתר דבעיא הדר פשטה		להתגרש	לאיגרושי
אַחַר שְׁשָׁאָלָה חזר ופשטה		מדוקדקת	דיקא
		לוקה	לקיא
		לרבות	לאתויי
		משחדת	משחדא
לא מפקינן	אין אנו מוציאים	יהי (נניח)	נהי
שרינן	אנו מתירים	עושה	עבדא
בעיא קיומי	צריכה לקיים	עושים	עבדי
מינסכא	נשאת		
מיגרשה	מתגרשת		
מקיימא	מקיימת		
להך דפליגת	לזו שאתה חלוק		
מדמית ליה	אתה מדמה אותו		

שפירתי גיטין

גיטין דף פה.

יכול לקדש אשה	בר הויה	שלו	דידיה
שניתם אותה (את הברייא)	תניתוה	נמצא	אישתבח
באה	אתיא	אי אפשר	לא סניא
נולד	איתיליד	תאכל	תיכול
עתידים להוולד	עתידי דמתיילדי	שלכם	דילבון
ישנה	איתא	הולך	אזדא
עשויים להתגייר	עבידי דמיגיירי	אותם, ההם	הנהו
אלו, אותם, ההם	הנך	שתקו שתקו	שתקו שתקו
להתגייר עומדים	לאיניורי קיימי	אתם כותבים, תכתבו	כתביתו
להגיד	לאיתילודי	משום, כלום?	אמו
אינה ראויה	לא חויה	דף פה.	
פעמים, פעם אחרת	זמנין		
נשא	אינסיב		
הוקשו (נאמרו בסמוך)	איתקוש		
זה לזה	להדדי	העמדנו	אוקימנא
תעמוד (השאלה במקומה ללא פתרון)	תיקו	משום, כלום?	אמו
		כיצד	היכי דמי
		השנהו (לימדו)	אתנייה
		מתחלף	מיחלף
		כלל	כללא
		לרבות	לאתויי
		מכל מקום	מיהא
שטר	אונו		

דף פה:

שפירתי גיטין

גיטין דף פו.

יארטנו	לורכיה	ודן דיהוי ליכי מינאי	
עתה	ברו	וזה שיהא לך ממני	
בחינם	ברי	גרושין	תירובין
להנשא	לאיתנסבא	עזיבות	שבוקין
לא תינשא	לא יתנסבא	גט פטור	גט פטורין
להנשא	להתנסבא	ללכת	למחך
התקין	אתקין	להנשא	להתנסבא
פלוגי	פלניא	איש	גבר
שילח וגירש	פטר ותריך	שתרצי	דיתצביין
פלוגית אישתו	פלוגיתא אינתתיה	קנוי, קונה	קני
שהייתה	דהות	בן (העיר) מחוזה	מחזונאה
מלפני כן	מן קדם דנא	יהיו, היו	הויין
מיום זה ולעולם	מיומא דנן ולעלם	יכתוב	לכתוב

דף פו.

התקין	אתקין	כמו שחוק	כי חוכא
ממכר של עבדים	זביני דעבדי	שתקיי	דיתהויין
עבד זה	עבדא דנן	שתרצי	דיתצביין
פסוק לעבדות	מוצדק לעבדו	תהיינה	תהויין
פרוש (מובדל) ומסולק	פמיר ועמיר	תרצינה	תצביין

שבפרתי גיטין

גיטין דף פו:

חורוי	צד חירות	אהייא	על איזו?
עלולי	עלילות	אמצעיתא	אמצעית
ערורי	ערעורים		
מלכא ומלכתא	מלך ומלכה		
רשום דאיניש	רושם של אדם		
לא אית עלוהי	אין עליו	רעכד	שנעשה
מצהר	שתי שנים	ספרא	סופר
חדת ועתיק	חדש וישן	זימנין	פעמים, פעם אחרת
אסותיה	רפואתו	אתיא ליבומי	באה ליבום
גינברא	זנגביל	אבוכון	אביכם
מרתכא	סיגי כסף	דידכתא דביני כיפי זבובית שבין העמרים	
כבריתא	גופרית	איתא	ישנה
חלא דחמרא	חומץ של יין	ניתני	ישנה
משחא דזיתא	שמן של זית	לא פסיקא ליה	
נטיפיק חיורא	נפט לבן	אינה פסוקה לו (אינה קבועה אלא יש בה חילוק)	
שייפי ליה	מורחים אותו	כי אמריתה	כאשר אמרתי אותה
גדפא דאווא	כנף של אווז	אדהכי	בינתיים, עד כה
רעכד	שנעשה	נח נפשיה	נפטר, מת
מירי	עוסק, דן	הי מיניחו	מי מהם
מוקים לה	מעמיד אותה	היכי דמי	כיצד
מנינא	מנין		

שפירתי גיטין

גיטין דף פז.

דף פז.		סימנא שוייה	סימן עשאו
היכי דמי	כיצד	צייר כוורא	מצייר דג
ליחוש	נחשוש, יחשוש	חרותא	חריות (של דקל)
סהדי	עדים	מכותא	מפךש הספינה, ספינה ¹ , תורן של ספינה ²
אבתרא	על האחרון	לשווי	לעשות
חתימי	חתומים	ליתכשר	יכָּשֵׁר (יהא כשר)
לדידי מפרשא לי	שמעתי בפירוש	דידן	שלנו
מאי איריא	מה תפיסה (מדוע נקט)	גונדלית	בסדר הפוך
תיפוק ליה	תצא לו (ילמד מכך ש-)	חתימי	חתומים
בחד בשבא	באחד בשבת (יום ראשון)	ליחוש	נחשוש, יחשוש
אוקימנא	העמדנו	איתרמי	נזדמן
ערבינהו	ערב אותם	גזייה	חתכו
ליתכשר	יכָּשֵׁר (יהא כשר)	מינז גזייה	חתוך חתכו

דף פח.

אימלוכי אימליך
להמלך נמלך, להועץ נועץ

דף פז:

שביק שמא
מניח שם

1. הערוך (ערך מכתא).

2. רשב"ם (ב"ב, קסא:).

שפירתי גיטין

גיטין דף פח:

דף פח:

איתרמי	ארע, נזדמן
כולי האי	כל כך, כל זה
ידיעה	ידועה (ניכרת)
מתחתא דמגילתא	מתיחת המגילה (הקלף)
איני	כך היא?
ליחזי הי מינייהו	נראה איזה מהם
ליתבשר	יִכָּשֶׁר (יהא כשר)
רמי	מוטלות
בעיברא	כברית
בהרי האי	עם זה
מיקרי	נקראות
בדיסקי יהוה חתים	באיגרות היה חותם
אתיא	באה
מופסא	טופס
חד סהדא	אחד העצים
לאכשורה	להכשיר אותה
אזלא	הולכת
אמתלא	משל (שנותן הסבר מדוע הדבר הקידושין / הגירושין) לא כמו שנשמע)

דמרי עלמא	של אדון העולם
תמני מאה וחמשים ותרתי	שמונה מאות חמישים ושתיים
בני עשווי	יכולים לכוף
איתבשורי נמי ליתבשר	יהא כשר
מיפסל לא ליפסל	לפסול לא יפסול
נהוי	יהיה
מפסיל נמי לפסול	לפסול גם יפסול
בדותא	בדויה (אינה אמיתית)
מיחלף	מתחלף
אשבחיה	מצאו
שליחותיהו	שליחותם
עבדינן	אנו עושים
מירי דהוה	בדומה ל-
אנברא	על בעלה

שפירתי גיטין

גיטין דף פט.

דף פט.		עניא	מעין
מוזרות	נשים הטוות בשוק	בי שיפי	(שם מקום)
—●●●●—		בי האי גוונא	כגון זה
אקדשה	נתקדשה	מימר אמרי	אמור יאמרו
הויא	היתה	עיינו	עיינו (בדקו)
עדות מעלייתא	עדות ברורה	דף פט:	
אדרבה	להיפך, גדולה מזו	לפלגות לבו	לחילוקי לבו
אתרוותא	מקומות (חלוקים)	—●●●●—	
בר בי רב	תלמיד ישיבה	פלניא	פלוגי
אתייה	הביאו	מימר אמרי	אמור יאמרו
אכזה	אביה	עיינו בהו	עיינו (בדקו) בהם
עובדא	מעשה	קידושי	קידושן
בי חזואי	(שם העיר)	איקדשה	נתקדשה
בעידנא	בזמן, בשעה	עובדא	מעשה
הואי	היה, היתה	עבדא	עשתה
לאו כל כמינך	לא הכל ממך (= אין בכחך)	איתחזק	הוחזק
מחזקת	אתה מחזיק	מגליא מילתא	מתגלה הדבר
אציפא דתוחלא	כלי מלא שחליים (תמרים שלא בשלו כל צרכם), גרעיני תמרה	קדושי מעליא	קדושין כשרים

שפירתי גיטין

גיטין דף צ.

גלה הכתוב	גלי רחמנא	מקומו	אתריה
אצל, ב-	גבי	חלוקה (על דעתו) של ר'	פליגא דר'
עשה	עבד	דף צ.	
קרא, קורא	קרי		
דף צ:		קערה גדולה	תמחוי
בגדיה פרומים	פרומה	—●●●●—	
—●●●●—		עושים (= דורשים)	עברי

הדרן עלך המגרש וסליקא לה מסכת גיטין.

שפירתי גיטין

גיטין

אלו המילים שלא תודגמו לפי דוב פרסומם

א.	אי בעית אימא	אם תרצה לומר
א- על (כמו - אגיטא = על גט)	אי נמי	או גם
אבוח	איבעיא להו ²	נשאלה להם
אוריא	איבעיא ליה	נשאלה לו (נסתפקה לו)
אונסא	אידך	השני, האחר, האחרת
אונסיה	איהו	הוא
אורחא	איהי	היא
אורייתא	איכא	יש כאן, יש
אזיל	אילימא	אם נאמר
אזל	אילנא	אילן
אזלינן	אימא	אמר, אָמר
אחוריה	אימור	אָמר
אחרינא	אימר	אמר
אי ¹	אימיה	אמו
		אם, אילו, אלמלא

1. לפעמים המילה בעברית אי - אין (כמו אי אפשר, אי אתה מודה ש- וכו').

2. פתיחת בעיא, כאשר לא נזכר בה לא שם השואל ולא שם הנשאל.

שפּרטי גיטין

גיטין

אין ³	הן, בן	אמרינן	אנו אומרים, נאמר
אינהו	הם	אמרינו	אתם אומרים, תאמרו
איניש	אדם	אמרן	אמרנו
איסורא	איסור	אנא	אני
איפכא	הפך, חלוף	אנן	אנו
איצטריך	הצריך	אסח דעתיה	הסיח דעתו
איצטריכא	הצרכה	אסיר	אסור
איכרי	קנה, ארע	אסירא	אסורה
אישתיק	שחק	אפיך	הופך, הפך, הפוך
אית	יש	אצרכיה	הצרכיכו, חיבו
איתיביה	השיבו (הקשה לו)	אקילו	הקלו
איתמר	נאמר	ארעא	ארץ, קרקע
איתרחיש	נעשה, ארע	ארעתא	קרקעות
אכיל	אוכל	אשמועינן	השמיענו, למדנו
אלמא	הרי ש-	אשמעינן	השמיענו
אלמה	למה	אתא	בא
אמאי	למה	אתו	באו, באים
אמוראי	אמוראים	אתי	באו, יבוא
אמינא	אני אומר, אמר, אמרתי		
אמרי	אומרים, אמרו, אמרתי		
	(*נדיר).	בדקינן	אנו בודקים

ב.

3. שים לב, שלא יתחלף אין בארמית עם אין בעברית.

שפירתי גיטין

גיטין

ברשות	ברשותא	בְּהֶם	בהו , בחון
ברשותו	ברשותיה	ביטלו	במליה
בתו	ברתיה	בֵּית	בי
אָחֵר	בתר	בית כנסת	בי כנישתא
אחרון	בתרא	בית המדרש	בי מדרשא
		(בי = בא לפני מספר המציין קבוצת אנשים) שנים	בי תרי
ג.		ביניהם	בינייהו
איש	גברא	בְּשָׂרוֹ	בישריה
גופו, עצמו	גופיה	בֵּית	ביתא
גזרו	גזור	בֵּיתוֹ	ביתיה
גוזרים, אנו גוזרים	גוזרין	שאל ממנו, בְּקֶשׁ ממנו	בעא מיניה
גט	גיטא	שואלים, מבקשים, חפצים,	בעו
גִּטִּין	גיטי	דורשים, צריכים	
גיטך	גיטיך	שואל, מבקש, רוצה,	בעי
		דורש, צריך	
ד.		בעל כורחו	בעל כורחיה
ש- (כמו דאמר = שאמר), של	ד-	בשלום ⁴	בשלמא
(כמו דלוי = של לוי)		בֶּן	בר
בדומה ל-	דומיא ד-	בְּנוֹ	בריה

4. כלומר - לפרט זה או לדעת חכם זה, מיושב, קשה לפרט השני, או לדעתו של חכם אחר.

שפירתי גיטין

גיטין

דיבורא	דבור	הדר ⁵	חזר, חזור, חוזר
דיבוריה	דבורו	ההוא גברא	אותו האיש, מעשה באדם (בפתיחת סיפור)
דילמא	שמא	הוה	היה
דינא	דין	הוה אמינא	הייתי אומר
דיניה	דינו	הוה	היו, הם
דמו	דומים	הוי	יהא, הוא
דמי	דומה, דמים (מחיר, כסף)	היינו	זהו
דמיא	דומה	היכא	היכן
דעתא	דעה	היכי	איך
דעתיה	דעתו	היכרא	הָכֵר
דעתייהו	דעתם	היתירא	הִתֵּיר
דריש	דורש	הכא	כאן
דרשי	דורשים	הכי	כך
דרשינן	אנו דורשים, נדרוש	הלכתא	הלכה, הלכות
	ה.	הני	אלו, אותם
הא	הרי, זאת, הלא, אבל	הני מילי	דברים אלא, במה דברים אמורים
האי	זה	הפקרא	הפקר
הב	תן		

5. שים לב ש- הדר = חזר, והדר = ואחר כך.

שפירתי גיטין

גיטין

השתא	עכשיו	חמשא/ה	תמשה
התם	שם	חציף	חצוף
		חשדא	חשד
	ו.	חשידי	חשודים
ואמרי לה	ויש אומרים	חששא	חשש
וכי תימא	ואם תאמר, וכשתאמר	חתים	חותם, חתום, מסיים
ורמינהו/י	והטל אותן (עמוד על הסתירה שביניהן)	חתמינן	אנו חותמים, חתמנו
		חתניה	חתנו
	ז.		ט.
זוזא	זוז (מטבע)	מירחא	טרח
זוזי	זוזים, מעות	מעותא	טעות
זיל	לף	מעיי	טועה
	ח.	מעמא	טעם
		מעמיה	טעמו
חבריה	תברו	מעמיהו	טעמם
חד	אחד	[ל]מעמיד	לטעמך, לשיטתך
חדא	אחת	מענתא	טענה
חומרא	חומרה, חמור		
חזו	רואים, ראו		י.
חייש	חושש	ידא	יד
חיישינן	אנו חוששים	ידיה	ידו, ידיו

שפירתי גיטין

גיטין

ידיהו	ידיהם	בוליה	כלו
ידע	יודע	כולבון	כלכם
ידעי	יודעים, מכירים	כי אתא	כאשר בא (בד"כ הכוונה - כאשר בא מבבל לא"י)
ידעינן	אנו יודעים, אנו מכירים	כספא	כסף
יהיב	נותן	כספיה	כספו
יומא	יום	כפליה	כפלו
יומי	ימים	ברתי ⁶	כורתים
יומיה	יומו	כתבי	כותבים
יומין	ימים	כתביה	כתבו
יממא	יום (בניגוד ללילה)	כתבינן	אנו כותבים, נכתב
יתבי	יושבים, ישבו	כתיב	כתוב, כותב
יתיב	ישב, יושב	כתיבא	כתובה, נאמרת
יתמי	יתומים	כתיבי	כתובים
ב.			
ב-, כי	כמו, כש-	לא מיבעיא	ל.
בוותי	כמוני	לאפוקי	אין צריך לומר
בוותיה	כמוהו	לאשמועינן	להוציא
בוותך	כמוך	לבטוליה	להשמיענו, ללמדנו
כולהו	כלם	לבתר	לבטלו
כולי עלמא	כל העולם		לאחר

6. מצוי הרבה בגמ'- עדי מסירה / חתימה כרתי דהיינו שהם עושים את חלות הגירושין.

שפירתי גיטין

גיטין

מודה	מודי	להם	להו, להון
מוכח, מוכיחה	מוכחא	לו	ליה
מזונות	מזוני	אין כאן, אין	ליבא
נשאלת לו	מיבעיא ליה	לילה	ליליא
נראה	מיחזי	יאמר, נאמר	לימא
כלום?, וכי?	מין ⁷	לשון	לישנא
מים	מיא	לומר	למימר
מת, ימות	מיית	למעט	למעוטי
מתה, תמות	מייתה	לנו	לן, לנא
מכון	מיכון	לפרש	לפרושי
דברים, דיבורים, עניינים	מילי	לקיים	לקיומי
דבר, דיבור	מילתא	לפניו	לקמיה
אמור	מימר	לתקן	לתקוני
ממנו	מיניה		
מקום	מיניהו	מ.	
מקם	מיניכו	מה?, מה הוא?	מאי
מעוט	מיעומא	מי	מאן
נחלקים	מיפלגי	מבטלים	מבטלי
מת	מית	אנו מבטלים, נבטל	מבטלינן
משיבים (מקשים)	מיתיבי	מהו שתאמר (= שמא תעלה	מהו דתימא
מלך	מלכא	על דעתך לומר)	

7. שים לב שלא יתחלף לך מי בארמית עם מי בעברית.

שפתני גיטין

גיטין

מלכותא	מלכות, מלכויות	מתניתין	משנתנו
מלכותיה	מלכותו	מתקיף לה	מתקיף עליה (מקשה מכח ההגיון)
ממונא	ממון		
מנא	מנִין	מתרגמינן	אנו מתרגמים
מנח	מניח, מונח		
מני	מי היא		
מניינא	מנִין	ניחא	נוחה
מנכון	מָכַם	ניחוש	נחשוש
מסייע	מְסִיעַ	נימא	נאמר, יאמר
מסייעא	מְסִיעַת	נינהו	הם
מסייעי	מְסִיעִים	ניסא	נס
מספקא ליה	הוא מסופק	נמי	גם
מסתברא	מסתברת	נפיק	יוצא
מעיקרא	מִתְחִלָּה, בראשונה, לפני כן	נפק	יצא
מצטרפי	מצטרפים	נפקא מינא	יוצאת ממנה
מקבלי	מקבלים	נשיאה	הנשיא
מקיימינן	אנו מקיימים		
מקצתייהו	מקצתם		
מר	אדון, רב, אדוני, רבי	סבור	סברו, חשבו
משנחינן	משגיחים	סבירא לחו	הם סבורים
מתיב	משיב (מקשה)	סבירא ליה	הוא סבור

נ.

ס.

גיטין

עָצוּב	עָצִיב	אנו סבורים	מבירא לן
עָקְרוּ	עקריה	סוברים, חושבים	סברי
פ.		סימן	סימנא
		סוף	סיפא
	פְּרוֹת, תבואה	פִּירִי	סלקא דעתך אמינא וְלָהּ עַל דְּעִתָךְ (ש)אִמֵּר
	פְּתַח	פִּיתְחָא	סומך, סְמוּךְ
מחלוקת	פלונתא	אנו סומכים	סמכינן
חולק, חלוק	פּלִיג	סעודה, סעודות	סעודתא
חלוקים (= חולקים)	פּלִיגִי	סָפֵק	ספיקא
פָּסוּל	פסולא	ע.	
פָּסוּק	פסוקא		
פּוֹסֵל	פסיל		עָבֵד
פוסלים	פסלי		עָבְדִים
פריצות	פריצותא	עָבְדוּ	עבדיה
פורש	פריש	עֵין	עינא
פשוטה	פשיטא	עָלֶיהָ	עלה
צ.		עליהם	עלייהו
		עליכם	עלייכו
	צָאָרוּ	צואריה	עָלֶיךָ, עָלֶיךָ
	צָעַר	צערא	עולם ⁸
צריכה	צריכא	אנו עוסקים	עסקינן

8. לפעמים הכוונה להורות על דבר לא מסוים, למשל: "מילתא בעלמא" "סוכה דעלמא".

שפירתי גיטין

גיטין

צריכי	צריכים	קנסינן	אנו קונסים, נקנוס
		קפיד	מקפיד
	ק.	קפירא	הקפדה
קא משמע לן	משמיענו, מלמדנו	קרא	הכתוב, מקרא
קאי	עומד	קראי	כתובים (פסוקים)
קביל	קיבל	קשיא	קָשָׁה
קדים	קודם, מקדים, משכים		
קדיש	קידש		ד.
קודשא בריך הוא	הקדוש ברוך הוא	רביה	רבו
קולא	קָלָה	רבנן	חכמים, רבותינו, תלמידי הישיבה
קושיא	קושיה, קושי	רחמנא	הרחמן, התורה
קיימא לן	מוחזקים אנו, מקובל בידינו	ריש גלותא	ראש הגולה
קלא	קול	רישא	ראש
קלקולא	קִלְקוּל	רישיה	ראשו
קמא	ראשון		
קמיה	לפני, לפניו		ש.
קמייהו	לפניהם	שאני	שוֹנֵה
קנים	קונס	שבתא	שִׁבְתָּה
קנסא	קָנָס	שוחדא	שוחד
קנסיה	קנס אותו	שוקא	שוק

שפירתי גיטין

גיטין

שחמיה	שְׁחָטוּ	תימא	תאמר
שטרא	שטר	תלת	שְׁלֹשׁ
שכח	מְצוּי	תלתא	שְׁלֹשָׁה
שביחא	מצויה	תמרי	תמרים
שליחא	שְׁלִיחַ	תנא	שָׁנָה, תנא, השונה
שליחותא	שליחות	תנא דבי ר' -	שָׁנָה (ברייטא) של בית ר' -
שליחותיה	שליחותו	תנאי	תְּנָאִים ⁹ , תְּנָאִים (שאדם מתנה)
שלמא	שלום	תנאיה	תנאי (תנאי שלו)
שמיא	שָׁמַיִם	תנו רבנן	שנו / שונים חכמים
שמיה	שָׁמוֹ	תני	שונה
שמעינן	שמענו, אנו שומעים	תניא	שנויה
שני	שְׁנוּת, שְׁנִים	תנן	שנינו
שנין	שְׁנִים	תעניתא	תענית
שעתא	שָׁעָה	תקון	תיקנו
שתי	שׁוּתָה	תקין	תיקן
		תקינן	תיקנו
	ת.	תקנתא	תקנה
תו	שוב, שנית, עוד	תקנתיה	תקנתו
תיגרש	תתגרש	תרגימו	פָּרְשׁוּ
תיובתא	תשובה (קושיה מפסוק או ממשנה וברייטא על דברי אמורא)	תרוויחו	שְׁנִיָּהֶם
		תרי	שְׁנִים

9. בד"כ מוזכר "לימא כתנאי", "תנאי היא" (ז"א האמוראים חולקים באותה מחלוקת, שחלקו התנאים?).